

DARBININKAS

LIII NR. 85 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, GRUODIS - DEC. 31, 1968 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

LAISVĖS KOVOS METUS BAIGIANT

Ar ištesėjome, ką buvome šių metų pradžioje pasižadėję? — į Darbininko klausimus atsako Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas

1. **Pone Ministeri, besieriant 1968 — Lietuvos Laisvės Kovos — metų pabaigai, kaip Tamstai atrodo; kuo šie metai išsiskyrė iš kitų ir ką savito jie bus davę pasauliui ir Lietuvai?**

1968 metai bus keliais dalykais išskirtiniai metai. Tarptautinėje srityje jie bus išskirtiniai kaip vadinamos **Brežnevo doktrinos metai**. Ta doktrina nustebino Vakarų pasaulį ir ypač vadinamus liberalus, kurie naviškai laukė sovietinio totalizmo laisvėjimo pačioje Rusijoje ir rusų sovietinės grubuoniškos politikos nusiagažavimo nerusų tautų atžvilgiu. Kad pateisintų sovietų karinę invaziją į Čekoslovakiją, Maskva paskelbė turinti teisę jėga kištis į vidaus reikalus vadinamos socialistinės sandraugos, socialistinio commonwealth'o valstybių. Lig šiol Maskvos oficiali politika vis tvirtino kitų valstybių suverenumo neliečiamybę ir į jų vidaus reikalus nesikišimą. Šioks lūžis Maskvos oficialioji politikoje primena Vokietijos politikos 1935 lūžį, kai Hitleris atšaukė Vokietiją iš Tautų Sąjungos ir paskelbė neaprežtą Vokietijos ginklavimąsi.

1968 bus išskirtiniai tarptautinėje srityje ir kaip Jungtinių Tautų paskelbti **Tarptautiniai Žmogaus Teisių metai** Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos dvidešimtmėčiui atžymėti. Didelis ir kilnus buvo J. Tautų demokratinių narių siekis sukodifikuoti pagrindines prigimtąsias žmogaus teises. Nebuvo paranku ir bet kurios spalvos totalistams prieš tai pašaukti. Tačiau po 20 metų Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija tebėra tiek pat toli nuo daugelio Jungtinių Tautų narių praktikos, kaip kad ji buvo ir 1948. Gal net blogiau. 1968 Jungtinėse Tautose tikrieji žmogaus teisių atstovai yra atsidūrę mažumoje, kai prieš 20 metų jie buvo daugumoje. Todėl ir Tarptautiniai Žmogaus Teisių metai tikriesiems žmogaus teisių gynėjams kėlė didelį rūpestį.

Mūsų tautiniame gyvenime 1968 bus išskirtiniai kaip Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimtmėčio sukakties metai. Jau 1967 sausio 14-15 New York'e Vliko sukviestoji veiksnių

Vaclovas Sidzikauskas

INDĖNAI KOVOJA prieš Kanadą

Indėnų giminė — mohavkai iš St. Regis rezervato gruodžio 18 savo kūnais blokoavo tiltą tarp J. Valstybių ir Kanados. Tai buvo ženklas protesto prieš tai, kad Kanada ėmė reikalauti maitų iš indėnų, einančių per sieną į kitą jų rezervato dalį. Indėnai rėmėsi sutartimi, kurią J. Valstybės ir Anglija buvo pasirašę 1794 su teise indėnams laisvai judėti per sieną. Kanados policija keliasdešimt indėnų suėmė.

konferencija, dalyvaujant Alto, diplomatinės tarnybos, Lietuvių bendruomenės, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Vliko atstovams, Lietuvos valstybinės nepriklausomybės 50 metų sukakčiai atžymėti priėmė konkretų planą, kuris, be kitų dalykų, numatė, kad bus paruošta ir įteikta laisvojo pasaulio vyriausybėm Lietuvos dabartinės tarptautinės ir vidaus padėties išsamiai apžvalga, kad per Tarptautinę Žmogaus Teisių Lygą bus veikiamas viešojo pasaulio opinija prieš pagrindinių teisių bei laisvių paneigimą okup. Lietuvoje, kad Vlikas išleis knygą apie nepriklausomos Lietuvos kultūrinę bei ūkinę pažangą ir antrą "Lithuania" laidą, kad diplomatine tarnyba paruoš dokumentų rinkinį apie Lietuvos-Sovietų Sąjungos santykius, kad bendruomenė išleis Lietuvių išeivijos istoriją, Lietuvių kalbos aiškinamąjį žodyną, Lietuvių literatūrą (anglų kalba) ir Lietuviai Kanadoje (anglų kalba). Planui reikalingoms lėšoms telkti buvo numatytas specialus komitetas. O rezultatai? Daugiau nei kuklūs. Vietoj išsamios Lietuvos dabartinės tarptautinės ir vidaus padėties apžvalgos laisvojo pasaulio vyriausybėms buvo Vliko paruoštas ir išsiuntinėtis memorandumas. Tarptautinė Žmogaus Teisių Lyga, kaip Jungtinių Tautų patarimasis narys, įteikė Jungtinėms Tautoms savo memorandumą dėl žmogaus teisių padėties sovietų okupuotose Baltijos valstybėse. Abiejų dokumentų atgarsiai labai kuklūs. Vlikas išleido antrą "Lithuania" laidą, Kanados lietuvių bendruomenė — "Lithuanians in Canada". Kiti planuoti leidiniai nepasirodė. Buv. Alto pirmininko separatinės pastangos gauti JAV pašto ženklą Lietuvai nebuvo sėkmingos, o tik sukėlė nereikalingo kaimynų latvių bei estų aitrumo. Minėtoji 1967. I. 14 veiksnių konferencijoje keltas **Jungtinių Informacijų Centro** susijungimas ir jam realizuoti prie Eltos sudarytoji taryba viešamui regimū gyvybės ženklui neparodė. Lėšų mobilizacijos planas taip pat nebuvo sėkmingas. Sutraukus viską, turim pripažinti, kad Lietuvos laisvinimo bare 1968 ko savito Lietuvos nebus davę. Atrodo, geriau bus tuo atžvilgiu kultūros srityje. Bet apie tai tegu pasisako kultūrininkai. PLB Seimo proga buvęs koncertas man paliko išpuđį, kad mūsų kompozitoriai bus tikrai gražų savo indėlių Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakčiai padarę.

2. **Kaip Lietuvos Delegacijos Pavergtųjų Seime pirmininkas sakykit, ar 1968 Pavergtųjų Seimui buvo sėkmingi? Ką jie davė Lietuvai?**

Lietuvos ir kitų dviejų Baltijos valstybių reikalai Pavergtųjų Tautų Seime specialiai buvo tarti trimis atvejais. Birželio 18 buvo Pavergtųjų Seimo pilnaities specialus posėdis Baltijos valstybių 50 metų nepriklausomybės atgavimo sukakčiai atžymėti; rugsėjo 24 seimo pilnaities priėmė ir pasiuntė Jungtinėm Tautom protestą dėl Baltijos valstybių užgrobito ir gruodžio 10, minint Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos 20 metų sukaktį.

Pačiam pavergtųjų seimui veikti iki sovietų invazijos į Čekoslovakiją buvo daug nepalankumo. Viešojoji opinija buvo bejagalinti nuomonė, kad visos šnekos apie sovietų pavergtas tautas yra praėjusios dalykas. Čekoslovakijos įvykiai tas miglas išsklaidė.

(nukelta į 2 psl.)

Amerikos vyrai nusileis mėnulyje ateinančią vasarą

Po Apollo 8 sėkmingos kelionės aparatai paruošti ir vyrai parinkti naujom kelionėm — vasario ar kovo, liepos ar rugpjūčio mėn.

Apollo 8 sėkmė buvo didžiausia kalėdinė dovana Amerikai, per išstisus metus patyrusiai vis rūpesčių ir nesėkmių. Apollo 8 kelione žavėjosi ir viso pasaulio, anot prezidento LBJ, taiką mylintieji žmonės. Žavėjosi

mokslininkų tiksliais matematiniais apskaitymais, technikų tiksliais įtaisų pagaminimais, astronautų ryžtu ir ištverme žygyje, kuris yra pirmas toks erdvės tyrimo istorijoje. Tai vaizius dešimties metų darbų, kuriuose dabar dalyvauja 350,000

žmonių ir kuriem skirta 24 bil. dol.

Tačiau erdvės tyrimo planuotojam ir vykdytojam Apollo 8 jau yra praeitis. Prieš jų akis naujas uždavinys — nuleisti astronautus į mėnulį. Po Apollo 8 sėkmingos kelionės numatoma tai padaryti ateinančią vasarą — liepos — rugpjūčio mėn. Prieš tai dar bus paleistas Apollo 9 vasario pabaigoje ar kovo pradžioje. Jis turės sunkesni uždavinį nei Apollo 8 — nuleisti atramą — platformą, kokia bus reikalinga erdvėlaivui iš mėnulio pakilti. Ar Apollo 10 ar Apollo 11 nuleis jau pačius astronautus; ar nuleis vieną porą ar tris poras, priklausys nuo artimiausių bandymų.

O toliau? Toliau gal pavyks atomine jėga pritaikyti Saturno V raketai, tada atsiveria kelionės galimybės į Marsą ir Venėrą.

Apollo 8 kabinos paskutinė stotis — lėktuvnešis

laimė (sudegė 3 astronautai), bet Amerikos patirtis ekspansijoje į erdvės už žemės didesnė

nei Sovietų (už tat Sovietų geresnė ekspansija didesnė žemėje).

Lenkynėse dėl erdvės

Po Apollo 8 sėkmingos kelionės amerikiečiai neabejoja, kad jie pirmieji nusileis mėnulyje. Tačiau ilgą laiką pirmenybę turėjo Sovietai. Sovietai pirmieji paleido Sputniką — 1957; pirmieji paleido Vostoką (su vienu žmogum, Gagarinu) 1961; pirmieji surengė dviejų satelitų susitikimą — 1962; pirmieji Voschod (dviejų žmonių kabina) paleido pasivaikščioti erdvėje — 1965. Bet 1966 žuvo Sojuz su Kamarovu, nepavyko kitais metais susitikti dviem... Amerikiečiai ėjo iš paskos — Mercury (su vienu žmogum) 1962; Gemini (su dviem žmonėmis) 1965-7. Laimėjimų skaičius padaugėjo: susitiko 5 kartus, pasivaikščiojo 9 kartus. Nors 1967 Apollo 7 ištiko ne-

Izraelio kerštas: 13 dantų už vieną

Izraelio helikopteriai gruodžio 28 naktį nusileido Libane Beiruto aerodrome ir sunaikino 13 lėktuvų. Tai kerštas už tai, kad gruodžio 26 Atenų ae-

rodrome du arabai teroristai pašaudė Izraelio lėktuvą ir vieną keleivį užmušė.

Ko Maskva nori iš Čekoslovakijos?

Egipte gruodžio 21-4 lankėsi Sovietų ministeris Gromyko ir jo pavadootojas Semionovas. Spėjama, Gromyko atvyko dėl to, kad neseniai čia lankėsi Nixono įgaliotinis Scrantonas ir davė suprasti apie Amerikos norą atnaujinti santykius. Sovietų spauda ragino netikėti Amerika, o Pravda ragino Turkiją trauktis iš Nato. Nemanoma, kad Gromyko kurstė arabus naujam karui. Gromyko suinteresuotas derybų keliu su Amerika spręsti vidurinių rytų klausimą. Tam Semionovas kalbėjosi slapta New York'e ir su Izraelio atstovu.

Ko Gromyko lankėsi Egipte?

Praho gruodžio 23 atvyko Sovietų delegacija, lydima Gromyko pavadootojo Kuznecovo. Sovietai nori padikuoti asmenis, kurie jiems pageidaujama vadovybėje Čekijos-Slovakijos federacijos, kuri ims veikti nuo sausio 1. Aiškiai nepageidaujamas dabartinis parlamento pirmininkas Smrkovsky, už kurį demonstruoja studentai ir darbininkai.

MIRĖ S. SMETONIENĖ

Sofija Smetonienė, buv. prezidento žmona, mirė gruodžio 28-29 naktį Clevelando ligoninėje.

ŽMONĖS IR SKAIČIAI nuostabioje trijų vyrų kelionėje apie mėnulį

Naujų žygių erdvės tyrime belaukiant, tenka čia sužymėti kai kuriuos Apollo 8 duomenis, kurie rodo, kokią gigantišką jėgą ir kaip tiksliai žmogus ją vartoja savo surasto kompiuterio pagalba.

Apollo 8 komandos viršininkas pulk. Frank Bormanas, 40 metų, 1965 dalyvavęs dviejuose Gemini (dviejų asmenų) kelionėse. Kap. James Lovell, 40 m. su Boremanu dalyvavęs vienoje kelionėje. Maj. William Anders, 35 metų, skridęs pirmą kartą.

Raketa Saturnas V, kuri išnešė į erdvės Apollo 8, sveria daugiau nei karo laivas naikintuvas ir 363 pėdas aukštesnė už Laisvės statulą. Saturnui supilta 1 mil. galonų kuro — 100 vagoninių tankų. Saturnas pirmo aukšto žings spaudžiamas, per 2,5 min. pakilo iki 42 mylių, pasiekdamas 6,000 mylių greičio. Po 6 minučių antro aukšto jėga greitį padidino iki 15,000 mylių ir 119 mylių aukštyje iškėlė iš žemės atmosferos. Trečias ir paskutinis aukštas padidino greitį iki 17,500, įjungdamas erdvėlaivį į orbitą apie žemę, o greičiu 24,080 atsiplėšė nuo žemės traukos ir po pusvalandžio ir trečias aukštas atsiskyrė, palikdamas kabiną, kurioje buvo astronautai, su "prieikaba", kurioje buvo kuras, deguonis, elektros varikliai ir kt., keliauti toliau.

nuo "prieikabos" atjungimo kabina jau skriejo 24,500 mylių. Nėrusi į atmosferą per kelias sekundes pasiekė paviršiuje iki 5,000 laipsnių karščio. Po 8 minučių išleido tris mažus paraišutus 23,300 pėdų aukštyje. Jie sulėtino greitį iki 300 mylių. Po minutės išleido didžiulius paraišutus, kurie sulėtino kritimą iki 20 mylių Pacifiko paviršiuje. Skridimas per atmosferą truko 14 minučių; padaryta joje 1,610 mylių.

Nusileido Pacifike 1000 mylių nuo Havajų salų, 4 mylios nuo laukiančio lėktuvnešio. Nusileido Amerikos laiku penktadienį 10:52 val. r. — pagal programą pavėlavo... 45 sekundes. Pacifike buvo dar tik 4:51 val. ryto, tamsu. Astronautai turėjo palaukti 90 minučių, iki prašvis ir iki juos galės saugiai helikopteris paimti.

Apollo grįžo į žemę "sulysęs" — daug svorio netekęs. Raketa Saturnas V, kuri išsviedė Apollo 8, svėrė 6,5 mil. svarų, pati kabina tik 11,000. Daugiausia svėrė kuras. Kai išskrido iš žemės, atmosferos kabina su "prieikaba" svėrė 63,433 svarus, kai prie žemės atmosferos grįždamos artėjo, tesvėrė 31,600. Vienas kuras ten svėrė 40,836 svarus, ketvirtadalis jo liko nesuvarvota toje kelionėje, kuri buvo 500,000 mylių ilgio.

MIN. LOZORAIČIO LAIŠKAS U THANT

Savo pareiškime, padarytame Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos paskelbimo 20 metų sukakties proga, Tamsta esi kvietęs tarptautinę bendruomenę veiksmingai vykdyti tos deklaracijos nuostatus. Aš sveikinu Tamstą išskėlus tokiu būdu reikalą ginti vieną esminį civilizacijos elementų.

Tamstos pareiškime, be to, sakoma, kad deklaracija yra padėjusi pagilinti žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių respectavimą viename pasaulyje. Aš leidžiu sau atkreipti Tamstos dėmesį į tai, kad šitaip teigiamai apibūdinta eiga vis dėlto tikruoje yra labai aprėžta, nes susiduria su neįveikiamomis kliūtimis Centro ir Rytų Europoje.

Šios kliūtys kyla iš vieno Jungtinių Tautų nario, Sovietų Sąjungos, santvarkos bei politikos. Sovietų Sąjunga ne tik nesirūpina gilinti žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių respectavimo, bet jas pastoviai ir įžūliai pažeidžia tiek savo teritorijoje, tiek jos neteisėtai okupuotose ar šiaip užvaldytuose kraštuose.

Vienas ryškiausių tam įrodymų yra Lietuvos padėtis. Sovietų Sąjunga užpuolus ir okupavus Lietuvai, lietuvių tautai yra

atimtos visos laisvės, jos tautinė individualybė yra rusinimo grėsmėje, jos religiniai jausmai pažeidžiami pastoviu Bažnyčios persekiojimu, kraštas alinamas Maskvos vykdomo ekonominio išnaudojimo.

Prieš keturis mėnesius, Sovietų Sąjungai įsiveržus į Čekoslovakiją, Tamsta, ponas Generalini Sekretoriaus, pareiškė, kad Čekoslovakijos įvykiai yra naujas smūgis prieš tarptautinę tvarką bei moralę, kurie sudaro Jungtinių Tautų statuto pagrindą. Toks Sovietų Sąjungos pasmerkimas privalo būt jai taikomas taip pat ir juo labiau už Lietuvos ir dviejų kitų Baltijos valstybių — Estijos ir Latvijos — užpuolimą ir okupaciją.

Aš tikiuosi, jog Jungtinės Tautos laiko sau pareiga žiūrėti, kad Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos garantijos būtų teikiamos visom tautom be jokios diskriminacijos, o ypač tom, kurių teisės ir laisvės yra pačių Jungtinių Tautų nario, Sovietų Sąjungos, mindžiojamos.

Šio įsitikinimo vedamas, reiškiu viltį, kad Jungtinės Tautos vis dėlto nusispręs remti lietuvių tautos pasiryžimą atstatyti savo valstybės nepriklausomybę.

Lapkričio 23 Kaiserslauterne, Vokietijoje

Proga lapkričio 23 susirinkti Kaiserslauterne lietuviams buvo dviguba: Lietuvos kariuomenės aukštinis jubilėjus ir Vokietijos lietuvių bendruomenės tarybos rinkimai. Ta pačia proga įvyko ir visuotinis narių susirinkimas. Patalpas davė Kaiserslauterno lietuvių kuopa, kuri yra pagalbinis inžinerijos dalinis Nr. 8293 tiltų statybai ir priežiūrai, amerikiečių ginkluotųjų pajėgų Vokietijoje sudėty.

Paskaitą apie Lietuvos kariuomenės kelią nuo pat įsteigimo iki panaikinimo skaitė kuo pos vadas kpt. J. Venckus. Kai Voldemaro vadovaujama vyriausybė lygiai prieš 50 metų paskelbė pirmąją įsakymą kariuomenei, jau buvo suorganizuotas pirmasis pulkas.

Rimtų bandymų kurti Lietuvos kariuomenę buvo ir anksčiau. Kai pirmojo pasaulio karo metu Rusijoje ėmė reikštis revoliucinės jėgos ir trupėti caro kariuomenė, kilo mintis steigti lietuvių dalinius. Taip Vitebske susibūrė apie 1,500 lietuvių karių, Smolenske — 500, Rov-

ne — 700, įkurtas Vytauto Didžiojo batalionas Sibire, dragūnų dalinys Valke ir t.t. Iš tų visų dalinių masyta sudaryti lietuvių diviziją, kuri, pasitraukusi į Lietuvą, atstotų jos nepriklausomybę. Deja, sumanymas negalėjo būti įgyvendintas. Bolševikai, pajutę, kad organizuojasi jiems priešingos pajėgos, lietuviškų dalinių steigimą uždraudė, o įsisteigusius išsklaidė. Kaikurie jų susilaukė traagiško likimo.

Rusijos caro armijoj tarnavusiems lietuviams karininkams ir kariams tik pavieniui pasisekė pasiekti Lietuvą, kur jie sudarė mūsų kariuomenės branduolį. Vokiečiai iš pradžių trukdė lietuviams organizuoti savo ginkluotąsias pajėgas. Toliau kalbėtojas papasakojo keletą epizodų iš mūsų kariuomenės kovų su bolševikais, bermontininkais ir lenkais.

Pasibaigus kovoms, 1921-24 buvo demobilizuoti keturi pėst. pulkai ir vienas artilerijos pulkas. 1926 išformuoti dar trys pulkai. Taikos metu Lietuva po ginklu laikė tik tris divizijas.

Tėvas Alf. Bernatonis apie viešnagę Amerikoje.

Lietuvių bendruomenės Kaiserslauterno apylinkės narių susirinkimą atidarė pirm. Jusevičius. Jis pakvietė t. A. Bernatonį papasakoti apie kelionę po JAV.

Pranešimas buvo neilgas, nes pranešėjas kelionės išpuodįs jau yra paskelbęs Vokietijos Krašto Valdybos Informacijose. Šįkart jis tik bendrais bruožais suminėjo svarbiausius pergyvenimus ir patyrimus. Didžiausią išpuodį jam paliko Amerikos lie-

tuvių jaunimo šokių šventė Chicagoje.

Teko t. Bernatoniu dvi savaites pabūvoti Dainavoj. Jis išreiškė susižavėjimą tiek Dainavoj, tiek Putname, tiek ir Kennebunkporte sutiktu lietuvišku ju jaunimu, kurio dauguma kalba gan gerai lietuviškai. Išpuodinga buvusi jubiliejinė skautų stovykla.

Kalbėdamas apie Amerikos lietuvių apskritai, t. Bernatonis teigė, kad jų gyvenimo lygis yra žymiai aukštesnis, negu mūsų tautiečių bet kuriame kitame krašte. Nepretelkūs jaučia tik tie, kurie yra arba ligonys, arba dideli tinginiai ir alkoholikai.

Lankydamasis Balfe, patyrė, kad jis sutinka padėti visiems, kas tikrai reikalingas pagalbos, tik pageidauja, jog pagalba nebūtų piktnaudžiaujama, t.y., kad paramos prašytų tik tie, kurie jos tikrai reikalingi.

Pasaulio lietuvių seimas New Yorke sukėlė visuotinį susidomėjimą. Tai buvo išsiveržimas iš kasdieniško.

Lietuvos koplyčia Washingtono bazilikoje yra tikras šedevras. Jei anksčiau dar buvo priekaištaujama dėl jos statybos, tai šiandien niekas jokių priekaištų nedaro. Ją kasmet aplanko šimtai tūkstančių žmonių, kurie įsitikina, jog Lietuva yra ne bolševikiškas, bet katalikiškas, Dievą mylintis kraštas.

Kaiserslauterno lietuvių bendruomenė

Svarstant organizacinius klausimus, susirinkimo pirmininku buvo išrinktas vietos lietuvių kapel. kun. Br. Liubinas,

sekretoriauti pakviestas Vyt. Stončius. Valdybos pranešimą padarė jos pirmininkas Jusevičius. Kaiserslauternas yra viena didžiausių apylinkių Vokietijoje: jai priklauso 72 pilnateisiai nariai. Padidėjo susidrausminimas. Be įvairių renginių, kurių dalį suruošė lietuvių kuopa, valdyba išleido keturis Informacijų numerius. Už ketvirtą numerio finansavimą padėka priklauso kun. Br. Liubiniui.

LITUVOJE

LAIKAS DABAR IR SENIAU

Vilniuje leidžiamas savaitraštis *Gimtasis kraštas*, daugeliui lietuvių į užsienius siunčiamas ir neprrašytas, siūlomi užsi-prenumeruojamas ir Lietuvoje. Bet pagal ten galiojančias sovietiškas biurokратиškas laikraščių prenumeravimo taisykles ateinantiesiems metams prenumerata priimama tik iki šių metų lapkričio 25 dienos. Siūlydami tą datą išdėmėti, spausdina skelbime ir tos dienos stalinio kalendoriaus lapelį. Jame galima matyti, kad tą dieną, tai yra pirmadienį, lapkričio 25, "Saulė teka 9 val. 10 min."

Salia visų kitų dalykų, rusai atnešė į Lietuvą ir savo "Maskvos" (iš tikrųjų — Saratovo, buv. Stalingrado) laiką, kuris nustatytas apie pusantros valandos toliau nuo natūralaus Lietuvos laiko. Todėl taip pasidaro, kad jau lapkričio mėnesį darbai prasideda dar prieš saulei užtekant.

Lietuvoje buvo įprasta nustatyti laikrodžius pagal Vidurio

Apylinkė per metus turėjo pajamų: kasos likutis iš praėjusių metų — 302.40 DM, solidarumo įnašų gauta 848, Vasario 16 gimnazijos eglutei paaukota 100, Skautų "Aušros" tuntu — 75.20, Tautos fondai — 56, iš viso 1,381.60 DM.

I apylinkės valdybą išrinkti: Vyt. Stončius, Alb. Sainaitis ir Leonas Vaitiekaitis, revizorium — Juozas Poškaitis.

J. Lukošius

J. B. SHALINS-KALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (pties Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šerminis dyka. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni koplyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Faruosiamos garbingos laido-tuves. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. — 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (212) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miestai, valstys ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbu nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami poaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIŪNO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausių rūšių amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigiotom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobuviams. Pristatom į namus liet, skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maltonės, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30 1/2 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. TW 7-3061, namų 849-1060 (nuo 9 r. iki 9 v.)

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6820.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metus nei vienas siuntinys nebuvo grąžintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgu metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam štabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu ir jų siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntinių daiktų — geriausių siuntimui ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite visko, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminėms. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — UNION TOURS 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplankykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tal Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leaf Rub". Dėžutės: 4 uncijų 3 dol. 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50c. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Pačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasauly
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

NEW YORK CHICAGO LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi trumpalaikių paskolų, nekilnojamo turto, ir akcijų biržos srityse. Visos autorizuotos LITO akcijos yra išparduotos. Vadovybės žiniomis tai pirmoji lietuvių suorganizuota bendrovė, kuri akcijas išplatino jas užregistruodama Securities Exchange Komisijoje. — Susipažinimui su bendrovės veikla kviečiame prisiųsti savo adresą, pasinaudojant žemiau atspausdintu blanku.

LITAS Investing Co., Inc.
Investment, travel service & insurance

86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y.

Mielas Pirmininke,

Susipažinimui su LITO veikla prašau prisiųsti 1968 m. pirmo pusmečio veiklos apyskaitą.

Vardas ir pavardė

Adresas

Zip Code

DAR.

Philadelphijoje Lietuvos kariuomenės minėjimo meninę programą išpildė Aušra Mačiulaitytė-Zerr, Ona Pliuskonienė ir Virginija Majauskienė. Nuotr. V. Gruzdžio

"GYVENIMO VINGIAIS" PRISIMINIMŲ II-ras TOMAS

Tai antrasis dr. P. Kalvaitis-Karvelienės prisiminimų tomas, kurį išleido Nidos bendrovė, Londone. Kuklus, šviesiai melsvas viršelis apgaubia autorės gyvenimą nuo nepriklausomybės laiku (apie 20 metus) iki įsikūrimo Amerikoje 1955 m.

Pirmuose skyriuose autorė aprašo savo darbą rentgenologijos srityje. Tų dienų šviesoje gydytojų pamatys Kauną ir prisimins daug žymių lietuvių gydytojų pavardžių. Aprašymas gražiai nusako mūsų vargus, kuriuos Nepriklausomą Lietuvą. Atsispindi žmonių pastitikiėjimas ateitim ir pasiryžimas nu-galėti visas, kad ir sunkiausias, kliūtis. Be savo specialybės darbo autorė duoda žinių ir iš tuometinės visuomeninės veiklos, kurioje ji gyvai pasireiškė.

Lietuvos okupacijos laikotarpiu autorė randame Lietuvos Karo ligoninės gydytojų tarpe. Gyvendama labai arti sovietų pasipatinybės, ji paprastai, bet labai tiksliai nusako tuometinį rusų atstovybės vaidmenį Lie-

tuva okupuojant. Taip pat tiksliai aprašytas Lietuvos įstaigų perėmimas komunistų žinion ir jų tolimesnė sovietizacija. Autorė nepraleido svarbiausių gyvenimo detalių ir jų įtakos lietuviams. Viskas vaizduojama labai paprastai ir lietuviui suprantama forma, be graudenimosi ar aimanavimų.

Nepamiršti ir lietuvių pasipriešinimo įvykiai, trėminimai į Sibirą ir rusų-vokiečių karo pradžia. Visi vaizdai tokie gyvi ir tokia miela lietuvių kalba. Ji geriausiai primena mums šią švelnią lietuvi, kuri žemaitišku kietumu siekė savo gyvenimo tikslo.

Toliau seka karo įvykiai, įsikūrimas ir naujo gyvenimo pradžia vokiečiams užėmus Lietuvą. Nauji Lietuvos vargai; rusų okupacija pakeičiama vokiečių okupacija.

(Dr. P. Kalvaitis-Karvelienė, "Gyvenimo vingiais", Atsiminimai, II dalis. Išleido Steponas Karvelis, spaudė Nida. 1968.)

to. Kaip ir daugumai, trečtinio dienos baigėsi kelione į užjūrį. Autorė atkeliauja čia su savo vyru ir įsikuria netoli Chicago. Autorės pastabi akis užregistruoja gerus ir keistus šio krašto įpročius. Nepamiršti net tolimieji Amerikos Vakarai!

Si knyga yra asmeninio gyvenimo aprašymas, tačiau istoriniai įvykiai ir bendras aplinkos pavaizdavimas patrauks ne vieną skaitytoją. Tie, kurie praėjo šio vargingo gyvenimo kelius, suras toje knygoje daug įdomių aprašymų ir vaizdų; gi tie, kurie to išvengė, galės susidaryti išpuodį apie sąlygas, vedančias į emigraciją, apie pabėgėlius ir jų vargus. Mes gi — dažnai prisiminsime mielą Ponią Daktarę ir ne kartą sugrįšime prie tos knygos, ieškodami praeities prisiminimų.

Bronius ir Evelina Masiokai

— Ispanijoj gruodžio 16 pannaiktas 476 metus veikęs įstatymas, kuriuo žydai buvo išvaryti iš Ispanijos. Dabar Ispanijoj žydų esą 8,000.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nužiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Vliko seimo rezolucijos

1968-ųjų Lietuvos Laisvės Kovos Metų gruodžio 7-8 d. sesijoje, įvykusioje New Yorke, minėdamas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkiasdešimt metų sukaktį ir Vliko veiklos dvidešimt penkerių metų sukaktį, priėmė šiuos nutarimus:

I. Dėl Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo

1. Primindamas 1944 metų vasario 16 dienos Vliko deklaraciją ir 1967 metų spalio 22 d. Washingtono priimtąjį Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo Penkiasdešimt Metų Sukakties Manifestą, Seimas iškilmingai pareiškia, kad tūkstantis dešimt metų šimtai aštuonioliktųjų metų Vasario Sešioliktosios Akto galutinis, niekuo nepakeičiamas lietuvių tautos apsisprendimas būti laisva ir nepriklausoma, nes valstybinė nepriklausomybė yra ne tik tautos dvasinės bei materialinės gerovės ugdymo, bet ir pačios tautos buvimo sąlyga.

2. Seimas pareiškia, kad Sovietų Sąjungos 1940 m. įvykdyta Lietuvos okupacija, sulaužiusi pagrindinius tarptautines teisės dėsnius, ir paskeis Lietuvos į Sovietų Sąjungą įjungimas, suklastojęs lietuvių tautos valią, yra tik smurto aktai, neturį jokios teisinės ar lietuvių tautą saistančios galios.

3. Seimas kreipiasi į laisvojo pasaulio kraštų vyriausybes, prašydamas jas imtis paveikių priemonių priversti Sovietų Sąjungą pasitraukti iš Lietuvos.

4. Seimas didžiai vertina J. A.V. Kongreso rezoluciją, įtaigojančią Prezidentą, kad J.A.V. vyriausybė išskeltų Baltijos valstybių klausimą Jungtinėse Tautose.

II. Dėl Lietuvos Diplomatinių Tarnybos

Kaip lietuvių tautos politinės

valios reikėjas ir vykdytojas, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, ypač vertindamas Lietuvos diplomatinį misijų veiklą laisvės kovoje, įpareigoja Vliko Valdybą dėti visas pastangas talkinti tų misijų veikimui ir aktyviai pasipriešinti bet kokioms pastangoms jų egzistencijai ar veiklą trukdyti.

III. Lietuvos rusinimo klausimu

Visose Lietuvos gyvenimo srityse — valstybinėje, ūkinėje, švietimo bei kultūrinėje — okupantas vado sustiprintą rusifikaciją. Seimas kreipia į tai visų laisvajame pasaulyje esančių lietuvių dėmesį ir kviečia Lietuvai ir lietuvių tautai daromą gyvybinę skriaudą išaiškinti laisvųjų kraštų visuomenėms. Vliko Valdyba įpareigojama paruošinti kompetentingų asmenų studijas apie okupuotoje Lietuvoje varomą rusifikaciją ir jos žalą lietuvių tautai ir jas įteikti laisvųjų kraštų vyriausybėms ir įtakingiems asmenims.

IV. Moralinės ir materialinės paramos reikalai

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, pagrindinai apsarstęs esamą Lietuvos laisvinimo veiklą, konstatuoja, kad didelis ir sudėtingas darbas nebūtų įmanomas be nuolatinės moralinės ir materialinės lietuvių paramos. Seimas, nuosirdžiai dėkodamas laisvojo pasaulio lietuviams už jų ligšiolinę paramą, kviečia ją tęsti ateityje, visokeriopai remiant laisvinimo darbą dirbančius ir didinančius piniginės aukas Tautos Fondui.

V. Remiamos jaunimo pastangos

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, pritardamas

Darbininko redaktoriumi ilgą laiką buvo Antanas Kneizys, dabar gyvenęs Nashua, N. H., ir š.m. birželio 12 atžymėjęs 75 metų sukaktį. Atžymėjo labai tyliai, nesigarsindamas. Nūnai, baigdami metus, grįžtame prie

mas iš lietuvių jaunimo organizacijų sudaryto "Žygio už tikėjimo laisvę" sąjūdžiui ir jo komiteto paskelbtajai minčiai — prisiminti šių metų gruodžio 28 dieną pavergtos Lietuvos jaunimą, kviečia visus lietuvius, o ypač laisvajį lietuvių jaunimą, tą dieną paminėti atitinkamu būdu, prisimenant pavergtuosius jaunuosius brolius ir seseris, kurių kančia, drąsa ir tikėjimas į laisvę bei Lietuvos meilė yra šviesios Tėvynės ateities viltis.

VI. Atskirų Vliko institucijų darbo vertinimas

1. Seimas labai vertina Vliko Valdybos darbą ir dėkoja jos pirmininkui bei visiem nariams už pastangas ir asmeninį pasiaukojimą, vykdamas didžiuosius Vliko uždavinius.

Seimas pageidauja, kad ateities veikloje būtų daugiau išryškinta Vliko Valdybos ir Tarybos funkcijos, kad Vliko Taryba kreiptų daugiau dėmesio į Lietuvos laisvinimo programinius klausimus.

Vliko veiklai daugiau lietuviškoje visuomenėje populiarinti ir didesniai mūsų visuomenės palankumui kelti būtų tikslinga Vliko Seimą šaukt kasmet kitoje vietoje ir į komisijas įtraukti galimai daugiau Vliko veiklų, nesiribojant New Yorke gyvenančiais asmenimis.

2. Seimas, išklauses Tautos Fondo Valdybos pirmininko prel. J. Balkūno pranešimą apie Fondo veiklą, dėkoja jam ir visai Tautos Fondo Valdybai už ilgametį lėšų telkimą Lietuvos laisvės kovai ir prašo prel. Balkūną ir toliau pasilikti Tautos Fondo Valdybos pirmininku.

Seimas sveikina Kanados lietuvių dosnumą Tautos Fondui ir nuosirdžiai dėkoja Kanados Tautos Fondo atstovybei už jos sėkmingą veiklą.

Vliko Seimas svarstė ir bendravimo su Lietuva klausimą. Nutarimą tuo reikalu priimti ir paskelbti pavedė Vliko Tarybai. (Elta)

anos sukakties ir prie ano žmogaus, kuris Darbininke yra palikęs gilius savo pėdsakus.

★

Gimė jis 1893 birželio 12 Medininkų km., Rozalimo valsčiuje, Panevėžio apskrityje. Tai buvo carinės Rusijos okupacijos metai. Savoje tėvynėje nebuvo perspektyvų. Daug kas emigravo į Ameriką, ieškodami geresnių sąlygų, bėgdami nuo kariuomenės.

Iš Lietuvos pasitraukė ir Antanas Kneizys, būdamas 18 metų. Į JV jis atvyko 1911 ir sustojo Hartforde, Conn. Lietuvoje nebuvo sąlygų mokytis. Buvo baigęs tik pradinę mokyklą. Tad čia ėmėsi mokslo, mokėsi po darbo vakarais. Nuo 1922 iki 1926 lankė teisių mokyklą.

Lietuviškoje veikloje

To meto imigrantai buvo labai veiklūs. Ir A. Kneizys nieko nelaukė, — ir jis įsijungė į lietuviškas katalikiškas organizacijas. Hartforde 1913-14 vadovavo šv. Kazimiero draugijai, kuri, įsikūrus Lietuvos vyčiams, visa įsijungė į vyčių ir pasidarė 6 kuopa. Kaip tos kuopos atstovas A. Kneizys dalyvaavo pirmame Lietuvos vyčių seime Brocktone.

Antano Kneizio 75 metų sukaktis

Antanas Kneizys

Susitinka su spauda

Prieš pirmą pasaulinį karą visos lietuviškos kolonijos buvo jaunos. Visur kūrėsi organizacijos. Didesnėse vietose buvo leidžiami ir nauji laikraščiai.

Tuo metu Amerikoje sėkmingai veikė kun. Fabijonas Kemėšis, Darbininko laikraščio įkūrėjas. Kun. F. Kemėšis pastebėjo veiklų ir energingą jauną vyrą — Antaną Kneizį ir jį pakvietė į Bostoną.

Nuo 1915 jis dirbo Darbininko spaustuviėje, pradžioje buvo raidžių rinkėjas, o paskui ad-

ministratorius. Darbininko administratoriumi išbuvo iki 1922.

Redakciniame darbe

Į Darbininko redagavimą įsijungė 1926 ir redaktoriumi be pertraukos išbuvo iki 1951 balandžio mėn. Tada, nupirkę Darbininką, pranciškoniškai laikraštį perkėlė iš Bostono į Brooklyną ir sujungė su čiaėjusia Amerika. Iš Bostono tik vienas Simas Sužiedėlis atvyko į Brooklyną laikraščio redaguoti.

Antanas Kneizys, būdamas Darbininko redaktoriumi, dirbo įvairiose srityse, rašė vedamuosius, apžvalgas, kronikas, korespondencijas. Rašė visa, ko reikėjo to meto laikraščiai. Pats asmeniškai aplankė daugybę lietuviškų parengimų ir taip išplėtė pažintis, surado glaudesnius kontaktus tarp skaitytojų ir redakcijos. Visada buvo judrus ir nepavargęs, radęs žmonei gerą žodį ir parodęs daug paslaugos.

Radijo programos vedėjas

Buvo anuo metu mada ir lietuviškas radijo programos kurti. Tokią radijo programą įkūrė ir jis 1934. Programa veikė ilgus metus, 1959 atžymėjo savo veiklos 25 metų sukaktį.

Vadovaudamas radijo valan-

dai, jis 1939 programą transliavo į Lietuvą, o 1940 buvo parengta speciali Vasario 16 programa ir perduota į Lietuvą. Telkdamas lėšas šiai ir kitai radijo programai išlaikyti, jis rengė koncertus, įvairius pramoginius vakarus.

Draugijų veikloje

Visą laiką A. Kneizys reišėsi ir įvairioje katalikiškoje veikloje. Be Lietuvos vyčių jis dar dirbo Kat. Federacijoje, buvo net jos centro valdybos pirminku. Ilgą laiką buvo Lietuvos Darbininkų Sąjungos Centro Valdybos sekretoriumi. Buvo Balfo direktoriumi.

Užaugino 5 vaikus

Dirbdamas Darbininke, buvo vedęs Eleną Kochanauskaitę. Išaugino 5 vaikus. Iš jų vienas yra kunigas. Turėjo ir brolių kunigą S. Kneizį, kuris buvo Norwoode klebonas. Turi seserį Mitchell Nashua, N. H., pas kurią gyvena, žmonai mirus. Turė ir kitą seserį Manikienę Hartforde.

Dar ir dabar Antanas Kneizys dalyvauja visuomeniniame gyvenime, ypač Vasario 16 šventės metu, lankosi pas gubernatorių, miesto burmistrą. Jis ir dabar uoliai bendradarbiauja Darbininke, — nuolat rašo korespondencijas iš Nashua.

Mielam ilgamečiui Darbininko redaktoriui Antanui Kneizui — dabartinė redakcija ir visi laikraščio skaitytojai linki — Ilgiausių metų.

— Amerikos Lietuvių Taryba Loyolos u-to bibliotekai perdavė šias knygas: Lithuania under the Soviets, History of the Lithuanian Nation, Lithuania, Lithuania and World War II, Lithuanians Fight for Freedom, Timeless Lithuania, Leave Your Tears in Moscow, Vilnius the Capitol of Lithuania, The Cemetery of Nations in Siberia, Awakening Lithuania ir Introduction to Modern Lithuanian. Knygas u-tui įteikė Alto valdybos narys Jonas Jasaitis. Ateityje u-tui bus parūpinti ir kiti leidiniai anglų kalba. U-to vadovybė kreipėsi į Altą, prašydama parūpinti bibliotekai anglų kalba išleistų leidinių, liečiančių lietuvių tautos ir valstybės klausimus. Tai ne pirmas kartas, kad Altas parūpina universitetų bibliotekom knygų apie Lietuvą.

JONAS JAŠKAUSKAS

LEMTINGOS DIENOS

APYSAKA

(12)

Vienas kokių dešimties metų berniukas atnešė visą pieno ir kiaušinių duoklę, bet pienininkė jam aiškino, kad kiaušiniai seni. Ji net įsikarščio, paraudo, ėmė smarkiai bartis ir grąšinti:

— Tai ką? Vėl nori apgauti? Jau nebe pirmą kartą atneši supuvusius kiaušinius. Tu pats juos ryk! Aš pranešiu ponui Hansui, tai ne tik vištų, bet ir karvės neteksi.

Vaikas stovėjo išsigandęs, net pabalęs, o pienininkė vis karščiojosi:

— Tai tikra vagystė! Tokius reikia kalėjimam uždaryti, kad ir kiti žinotų.

Eilė stovinčios moterys kai kurios šnibždėdosi tarp savęs, kitos galėjosi baramo vaiko. O viena įsidrąsinusi tarė:

— Ką jis vaikas darys? Kokius mama davė, tokius atnešė.

— O tavęs kas klausia? Žiūrėsiu, kokius tu būsi atnešusi. Gal taip pat supuvusius, kad sukčių užtari, — karščiojosi pienininkė.

Moteris nutilo.

Jonas, neiškentęs, ramiai, bet gana tvirtai pasakė:

— Vaikas tikrai nekaltas, ir tamsta neturėtų ant jo taip rėkti.

— O tu kas būsi? — riktelėjo ir tik tada pakėlė

akis į kalbantį, ir jų žvilgsniai susikryžiavo. Pienininkė visus vadino "tu". Žodžio "tamsta" ar "jūs" ji visai nevartodavo.

Išgirdęs tokį statų kreipimąsi, Jonas atsakė:

— Visų pirma, aš nesu "tu". Tamsta galėtum surasti kitą kiek mandagesnį žodį. O savo pavarde pasakyčiau, kai ateis mano eilė.

Moterys atsisukusios sužiuro į Joną, o pienininkė sumišo ir dar labiau išraudo. Bet gal jau nebe tiek iš pykčio, kiek iš gėdos. Minkštesniu, kiek tramdomu balsu vaikui pasakė:

— Kiaušinius gali nešiti atgal. Pasakyk mamai, kad atsiųstų šviežius.

Vaikas, paėmęs krepšį, nėrė pro duris.

Toliau darbas ėjo ramiai. Pienininkė, kreipdamamasi į klientus, nebesakė "tu", tik paklausdavo pavardės, knygoje pažymėdavo pieno ir kiaušinių kiekį. Jei pasitaikydavo trūkumas, liepdavo vėliau atnešti.

Už Jono nugaros atsistojo ką tik įėjusios dvi jaunos merginos ir nedrąsiai pradėjo tarp savęs šnibždėti. Jonas buvo bemanęs joms užleisti savo vietą, bet nutarė, jog po incidento lyg nepritinka vengti greitesnio susitikimo su pienininke, kad neatrodytų, jog slepiasi už kitų nugaros, tad pasiliko savo vietoj. Pienininkė dirbdama lyg vengė jį pažvelgti, bet, pamachi, kad jau atėjo eilė ir vis tiek teks kalbėtis, neskubėdama jo priimti, apsimetė skaičiuojanti pinus indus, apšluostė skuduru stalą, palygino drožles ant kiaušinių dėžių, davinėjo belaisviui kažkokius įsakymus, kuris, ramiai stovėdamas, nuolat linkėjojo galvą ir, paėmęs du pilnus bedonus, išpieninės išėjo.

— Gal laukia, kol visi, girdėję mūsų pasikalbėjimą, išeis, — pagalvojo Jonas.

Ir iš tikrųjų, kai tik paskutinioji pirma jo stovėjusi moteris išėjo, pienininkė kreipėsi į jį:

— Tai gal dabar tamsta malonėsi pasakyti savo pavarde?

Ji kalbėjo dirbtinai mandagiai, pabrėždama žodį "tamsta" ir iššaukiamai žiūrėdama Jonui į akis.

— Kadangi aš neturiu nei karvės, nei vištų, manau, jog mano pavardė tamstai nebus įdomi, — žodį "tamstai

Jonas taip pat pabrėžė. — Pieną aš atnešiau už savo seserį, kuri šiandien pati neturėjo laiko. Jos pavardė Uršulė Morkevičienė. Be to, norėčiau kai ką išsiaiškinti, tik nežinau, ar su tamsta, ar su kuo nors kitu.

Pienininkė susieškojo knygoj lapą su Morkevičienės pavarde, išpylė atneštą pieną ir atžymėjo jo kiekį. Apie kiaušinius nieko neužsimindama, kiek šyptelėjusi, pasakė, kad trūksta pieno, kurį teks atnešti kitą kartą. Apie Jono norą kai ką išsiaiškinti visai nutylėjo, tartum būtų pamiršusi.

— Tamsta atleisk, jei noriu pasikalbėti kai kuriais klausimais, — pradėjo Jonas kalbą iš naujo. — Prieš keturias dienas parvažiavau iš Rusijos ir apsigyvenau pas savo seserį, kurios duoklę atnešiau. Tamsta pasakei, kad trūksta pieno teks atnešti kitą kartą. Apie neatneštus kiaušinius gal būsite pamiršusi. Bet kas atsitiks, jei neatnešiu? Sesuo, manęs sulaukusi, iškepė kiaušienę. Taip sakant, kiaušiniai sunaudoti mano sutiktuvėm atšvęsti.

— Atleiskite, gal galėčiau priimti šių dviejų panelių duoklę, o tada galėsimė baigti aiškintis, — paprasė pienininkė.

Jonas sutiko. Palaukė, kol baigs ji darbą. Tada jai tarė:

— Nenorėdamas ilgai tamstos varginti, pasakysiu trumpai: kiaušiniai suvalgyti, pienas išgertas. Dabar, jei norite, bauskite mane. Nors ir kalėjimu.

— Jūs manote, kad aš tokia žiauri?

— Ne. Bet jei aš kaitas...

Nudelbusi akis, ji patikrino knygą ir pasakė:

— Taip, trūksta dvilikos kiaušinių, — ir kažką knygoje pažymėjo.

— Neužmirškite, panele, kad ir pienas išgertas.

Ji vėl kažką atžymėjo ir kreipėsi į Joną:

— Tai gal dabar ir savo pavardę malonėsite pasakyti?

— Mano pavardė — Jonas Ramūnas. Prašau man atleisti, jei jus užgavau.

— Ir aš jus turiu atsiprašyti. Žinote, tie žmonės taip išnervina, kad... — nebaigusi sakinio, ištiesė ranką.

— Aš esu Stefa Pševilskaitė.

Malonu susipažinti, — spausdamas mergaitės ranką ir atidžiai ją stebėdamas, pratarė Jonas. — Nors tamstos pavardė ir net kai ką daugiau jau žinojau prieš čia ateidamas.

— Kas jums tai sakė? Kas čia apie mane ką žino, — smarkiai parausdama ir nusukdama į šalį akis, kalbėjo pienininkė.

— Kartais žmonės apie mus daugiau žino, negu mes to norėtume.

— O dar daugiau prasimano.

— Bet jūsų vardą ir pavardę man pasakė teisingai.

— Su jums sunku kalbėti, nes jau esate susidaręs apie mane blogą nuomonę.

— Savo nuomonės apie jus dar neturiu. Gal ją susidarysiu kiek vėliau.

— Dabar vadovaujatės kitų nuomone?

— Ne! Tikiu greit turėti savo.

— Norėčiau, kad ji būtų teisinga.

— To paties labai trokštu ir aš.

— Nereikia viskuo tikėti, ką iš žmonių išgirsti. Dirbant šioj vietoj, kartais tenka ir priešų išgyti. Kad ir šios dienos įvykis su tuo vaiku. Jau nebe pirmą kartą atneša supuvusius kiaušinius. Ką aš turėjau daryti?

— Neimti smarkiai to į širdį.

— Juk aš tarnauju. Turiu vykdyti savo pareigas.

Kitaip čia manęs nelaikyti.

— Atleiskite, bet aš manau, kad ir jūsų darbdaviai ilgai čia nebeišlaikys.

— Stefa tiriamai pažiūrėjo į Joną.

— Jūs abejojate?

— Aš... aš... nežinau... — vėl smarkiai išraudo, o Jonas tęsė toliau.

— Gyvenimas greit bėga. Kas bus už dviejų trijų mėnesių, šiandien dar sunku numatyti. Bet... karą vokiečiai pralaimėjo, tai kas čia juos laikys? Aš gal per daug su jumis kalbu? — Jonas kiek šyptelėjo.

— Jūs savo darbdaviams galite mane įskusti kaip pavojingą.

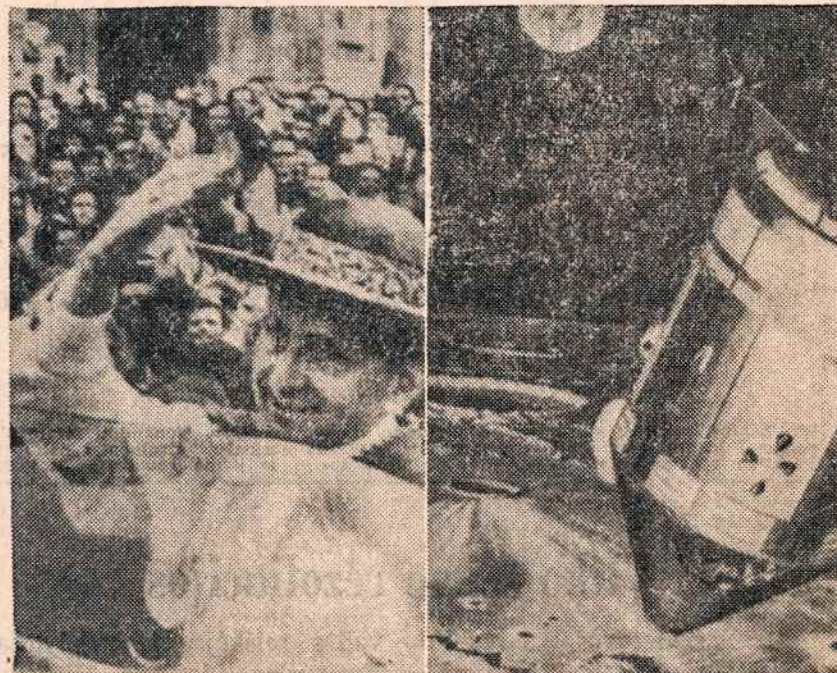
(Bus daugiau)

Prezidentas L. B. Johnson apdovanoja medaliais Vietnamo kovotojus

Paryžiaus derybose iš k. j. d. S. Vietnamo, Amerikos ir Pietų Vietnamo atstovai

Pop. Paulius VI Bogotoje

Apollo 8 skrenda į menulį

1968 metų svarbieji įvykiai

METŲ ĮTAMPOS TAŠKAI IR VEIKSNIAI

1968 metų eigoje labiau nei anksčiau pasireiškė dviejų galybių pastangos dominuoti pasaulio politiką — JAV ir Sovietų Sąjungos.

JUNGTINĖS VALSTYBĖS siekė susitarti su Sovietais dėl šiuo metu svarbiausių konflikto taškų: Vietnamo karo, arabų-Izraelio konflikto, nusiginklavimo kontrolės. JAV laikėsi kompromisinės linijos, kurią lėmė visais tais klausimais spaudimas iš vidaus: reikalavimas baigti Vietnamo karą, rasinės bei socialinės riaušės ir rinkimų metas.

SOVIETŲ SĄJUNGA siekė išgauti iš JAV aukščiausią kainą už bendradarbiavimą: išspaus-ti JAV iš Azijos, iš Viduržemio jūros, iš Europos. Sovietų agresinė linija reiškėsi karine parama šiaurės Vietnamui, arabam, parama prokomunistiniam elementui Afrikos vidaus kovo-se, grasinimais vakarų Vokietijai, Turkijai, Anglijai, teroru bet kokioms laisvės prosvaitėm pavergtiesiems, Čekoslovakijos okupacija, Brežnevo nauja doktrina apie "socialistinį commonwealth", kuriame Sovietai turį teisę imtis intervencijos kraštuose, jei juose socialistinis režimas pavojuje ir jei nacizmas gresia imti viršų.

Dviejų didžiųjų rungtyniavimo lauke JAV poziciją labiau nei bet kada silpnino iš vidaus katalikų bei protestantų bažnyčių veiksniai: kai kurių teologų vadovavimas rasinėm bei socialinėm riaušėm, teologų naujas aiškinimas krikščioniškajai doktrinai, įteisinant asmeninio apsprendimo lemiamą rolę piliečio valstybinėse pareigose, įteisinant neklausymą ir nevykdy-mą įstatymų, kurie eina prieš subjektyvinę sąžinę, autoriteto paneigimas bažnytinėje santvarkoje. Paties Vatikano santykiai su komunistiniais režimais ėjo paraleline kryptimi su Amerikos politika: stiprinamos egzistencijos pastangos su komunistiniais režimais.

JAV poziciją silpnino bei diskreditavo vidaus rasinė kova. Rasinio sąjūdžio raidoje stipriau ėmė reikštis "juodosios jėgos" vadovavimas su juodco žmogaus rasiniu susipratimu, rasinės kultūros, politinės bei socialinės nepriklausomybės reikalavimais, kurie vedė į ekstremizmą, smurto vartojimą.

Sovietų poziciją silpnino viduje pavergtų žmonių atskiri laisvo žmogaus teisių reikalavimai, pavergtų tautų didesnio savarankumo siekimas, labiausiai pasireiškęs Čekoslovakijoje. Tačiau Sovietai tas prosvaites namie ir satelituose užgesino, teroru reikalaudami ištikimybės Maskvai ir partijai.

Sovietų įtaką užsieniuose len-

kė kom. Kinijos įtaka, kuri reikėsi radikalesniais reikalavimais ir stipriau skatino į anarchiją jaunimą, pereinantis metais virtusį stipresniu nei anksčiau anarchijos įrankiu visame pasaulyje.

Šios linijos žymi visus 1968 metus, stiprėdamos ar silpnėdamos atskirais mėnesiais.

SAUSIS

Sausio 1: LBJ paskelbė programą doleriui išlaikyti namie ir tuo jo vertę apsaugoti. **Sausio 6:** Sovietų atstovas Carapkinas spaudė Vokietijos min. Brandtą, kad v. Vokietija susilaikytų nuo pasirodymų vakarų Berlyne. **Sausio 7-8:** Izraelis prašė LBJ Phantomų, o taip pat veikti Sovietus, kad susilaikytų nuo įtakos arabuose. Arabų-Izraelio klausimas aktualus per visus metus, į pabaigą sustiprėjęs ginkluotais konfliktais. **Sausio 8-12:** Maskvoje nuteisti 7-1 metam intelektualai: J. Galenskov, A. Ginzburg, A. Dobrovolsky, V. Laškova; ta proga gen. Grigorenko protestas. **Sausio 9:** Surveyor 7 nusileido mėnuly. **Sausio 18:** Sovietai priėmė Amerikos siūlomą punktą atominėje sutartyje dėl kontrolės atomų neturiniuose kraštuose. **Sausio 18-25:** Maldų savaitė už krikščionių vienybę. **Sausio 19:** paskelbtas apsaugos sekretorium Clark Clifford vietoj Mc Namaros. **Sausio 21:** Šiaurės Korėjos teroristų ekspedicija P. Korėjos prezidentui nužudyti. **Sausio 22:** Anglijos Wilsonas pas Sovietų Kosyginą dėl tarpininkavimo Vietnamo reikalais; LBJ laiškas Kosyginui tuo reikalu. **Sausio 23:** S. Korėja pagrobė Amerikos Pueblo laivą. **Sausio 25:** Vidiuržemio jūroje dingo Izraelio povandeninis laivas. **Sausio 27:** Viduržemio jūroje dingo Prancūzijos pov. laivas. **Sausio 30-vasario 4:** Vietkongo teroras prieš P. Vietnamo svarbiuosius miestus.

Lietuva ir lietuviai. Sausio 5 Londone patvirtinta Anglijos-Sovietų sutartis dėl Baltijos kraštų aukso; parlamente pareikšta, kad Anglija pripažino Baltijos valstybių įjungimą į Sovietus de facto, nepripažino de jure. **Sausio 7** Lietuvoje mirė prof. Melchioras Račkauskas, **sausio 17** mirė Kipras Petrauskas. **Sausio 22** Anglijos užsienio r. m-ja priėmė V. Balicką kaip Lietuvos chargé d'affaires. **Sausio 24** mirė rež. Ipolitas Tvirbutas. Vyskupas Ch. A. Salatka paskirtas Marquette, Mich., ordinaru.

VASARIS

Vasario 7: S. Vietnamas pradėjo ofensyvą. **Vasario 8-9:** Anglijos Wilsonas vėl pas LBJ už derybas dėl Vietnamo. **Vasario 8:** sen. Mansfieldas, R. Kennedy už Vietnamo karo baigimą kompromisu. **Vasario 14:** Rusk pranešimas, kad Hanoi atmetė visus siūlymus derėtis. **Vasario 18:** S. Vietnamo antra ofensyva. **Vasario 24:** U Thant

— esą Vietnamas nesiderės, kol nebus sustabdytas bombardavimas. **Vasario 28:** Amerika paskelbė sustabdanti strateginės oro komandos veikimą (po Sovietų notos).

Lietuva ir lietuviai. Vas. 3 Alto valdybos pirmininku išrinktas E. Bartkus. Vas. 4 mirė kun. Lionginas Jankus. Vas. 11 mirė prof. Julius Gravrokas. Vas. 25 Lietuvoje konsekruotas vyskupu kapitulinis vikaras Juozas Pletkus.

KOVAS

Kovo 8: New Yorko arkivyskupu paskirtas Terence J. Cooke. **Kovo 8:** Rumunija atsakė prisidėti prie Varšuvos pakto kitų 6 narių komunikato. **Kovo 17:** Zagorske ortodoksai, katalikai ir protestantai iš-16 kraštų tarėsi dėl ekumeninio bendravimo. **Kovo 20:** kongresm. W. E. Minshall rezoliucija už pavergtų tautų vergijos kėlimą J.T. **Kovo 22:** Čekoslovakijoje Novotny pasitraukė, ir kovo 30 prezidentu išrinktas Svoboda. Kovo mėn. taip pat studentų riaušės už laisves Lenkijoje, bet numalšintos sustiprintom represijom. **Kovo 30:** New Yorke rasinės riaušės pradėtos gaisrais. **Kovo 31:** LBJ įsakė sustabdyti S. Vietnamo bombardavimą nuo 20, paskiau nuo 19 paralelės; atsisakė būti kandidatu į prezidentus.

Lietuva ir lietuviai. Kovo 3-balandžio 2. Vliko pirmininkas J. K. Valiūnas P. Korėjoje, Filipinuose, Australijoje. Kovo 22 mirė dr. Vincas Kanauka, Kovo 23 mirė kun. Kazimieras Steponis.

BALANDIS

Balandžio 4: nušautas dr. M. L. King. **Balandžio 5-7:** negrų riaušės 40 miestų, vadovaujant daugiau "juodajai jėgai". Balandžio mėn. taip pat studentų riaušės Amerikoje ir Vokietijoje. **Bal. 8:** Čekoslovakijoje nauja Oldrich Cernin vyriausybė ir liberalizacijos eigos reiškiniai. **Bal. 10:** Kongresas priėmė pilietinių teisių įstatymą (liečia butus). **Bal. 25:** A. Goldbergas pasitraukė iš J. Tautų.

Lietuva ir lietuviai. Bal. 10 mirė kun. Juozas Vincas Kazlauskas.

GEGUZIS

Geg. 3: Paryžiuje studentų riaušės — lygiai 10 metų po de Gaulle grįžimo į valdžią. **Geg. 5-10:** Vietnamo nauja ofensyva prieš 120 vietovių — tai prieš derybas, kurios sutartos Paryžiuje nuo gegužio 10 ir kurios iki metų galo teprivedė prie bombardavimo visiško sustabdymo ir Saigono vyriausybės bei Vietkongo įtraukimo į derybas. **Geg. 9:** New Yorke prasidėjo Ocean Hill-Brownsville mokyklų riaušės, kurios reikė juodųjų kovą išlaisvinti savo vaikų švietimą iš baltųjų vadovavimo ir labai įtempė santykius tarp juodųjų ir žydų.

(nukelta į 5 psl.)

Išrinktasis prezidentas R. Nixonas su savo šeima

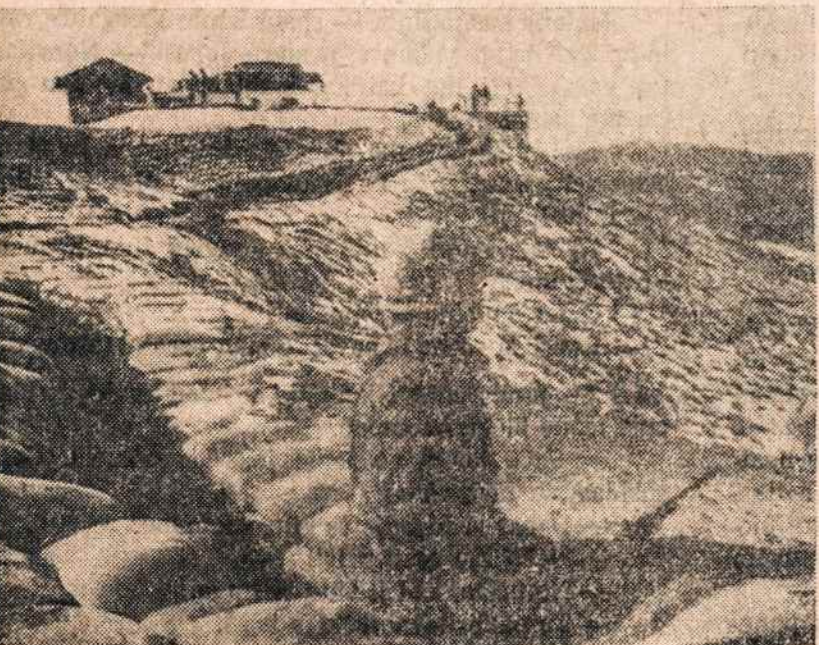
Senatorius Robert Kennedy

Dr. Martin Luther King

Rasiniai gaisrai Bostone

Amerikiečių kariai prie demilitarizuotos zonos Korėjoje

Karas Vietname. Helikopteriai gina Saigoną.

Pavel Litvinov

Vargšų žygis į Washingtoną

Prahos studentai demonstruoja prieš Maskvą

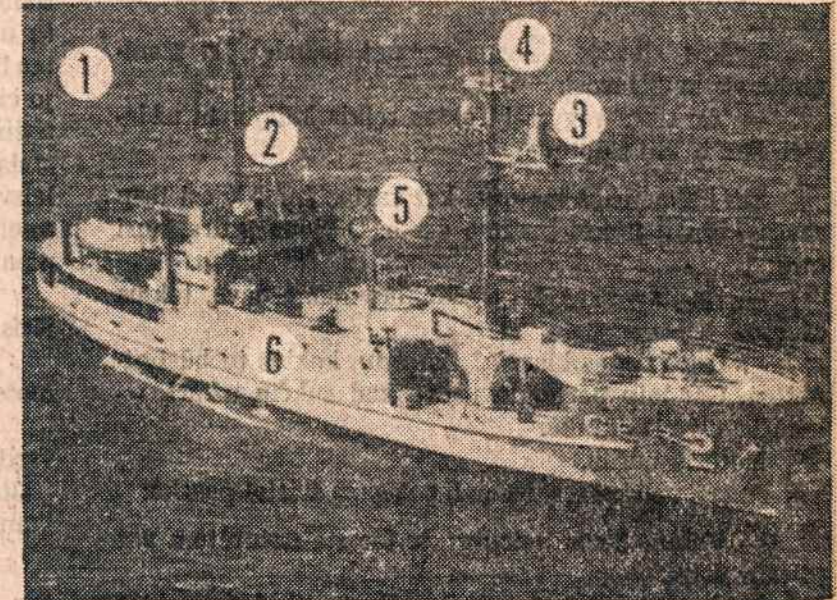

Brežnevas su ištikimaisiais Gomulka ir Ulbrichtu

Čekoslovakijos prezidentas Svoboda ir partijos sekretorius Dubčekas

Prancūzijos prezidentas De Gaulle

Šiaurės Korėjos pagrobtas amerikiečių laivas Pueblo

1968 METŲ ĮVYKIAI

(atkelta iš 4 psl.)

Gag. 21: Dingo Amerikos povandeninis laivas su 99. **Geg. 30:** de Gaulle dėl riausių bei streikų paleido parlamentą ir pakeitė vyriausybę.

Lietuva ir lietuviai. Geg. 25 žuvo M. Slapšys, jo žmona, V. Raulinaitis, Rahane Ona Puzinauskienė Kerzaitė.

BIRŽELIS

Birželio 5: Nušautas sen. Robert Kennedy. **Birž. 5:** vyr. teismas pasisakė už valdžios paramą nevaldžios mokyklų mokiniam. **Birž. 12:** rytų Vokietija iš važiuojančių į vakarų Berlyną per rytų Vokietijos teritoriją pareikalavo vizų. **Birž. 14:** Nato konferencija paskelbė pasiryžimą laikytis dėl Berlyno, Viduržemio jūrų ir pasiūlė sumažinti kariuomenes. **Birž. 19:** beturčių solidarumo žygis (apie 50,000) į Washingtoną su rasiinės separacijos šūkiais ir riaušėm. **Birž. 30:** baigti "tikėjimo metai" pop. Paūliaus "tikėjimo išpažinimu", kuris atitiesa kai kurių teologų aiškinimus.

Lietuva ir lietuviai. Birž. 11 arkiv. McEntegart paskelbė laišką parapijom už persekiojamą Lietuvą.

LIEPA

Liepos 15: LBJ paskelbė pavergtų tautų savaitę ir tą pat dieną atidarė tiesioginį oro susisiekimą tarp Maskvos ir New Yorko. **Liepos 29:** enciklika "Humanae vitae".

Liepos mėn. atmosfera tvaniki dėl įvykių Čekoslovakijoje, dėl rinkimų Amerikoje.

Lietuva ir lietuviai. Liepos 5-7 trečioji tautinių šokių šventė Chicagoje. Liepos 9 žuvo kelyje kun. Bronius Dagilis.

RUGPIŪTIS

Rugp. 20: popiežius Paulius Bogotos eucharistiniame kongrese. **Rugp. 20-21:** Sovietai ir satelitai okupavo Čekoslovakiją, kurics jaunimo ir darbininkijos epizodinis pasipriešinimas truko iki metų galo, partijai ieškant kompromisų su Maskva, Maskvai stengiantis išjungti iš partijos Dubčeko ir kitų atsparesnių įtaką.

Lietuva ir lietuviai. Rugp. 17 mirė buvęs Darbininko adm. Antanas Peldžius. Rugp. 15 mirė kun. dr. Vladas Goras. Rugp. 18 mirė dr. Viktoras Jasaitis. Rugp. 26 N. Y. Times paskelbė lapkričio 13 žygio rengėjų atsisaukimą į LBJ dėl Čekoslovakijos. Rugp. 30 rugsėjo 1 New Yorke pasaulio lietuvių Seimas.

RUGSĖJIS

Rugsėjo 3: arkiv. O'Boyle įspėjimas 51 kunigui davė pradžią kunigų opoziciniam sąjūdžiui J. V. **Rug. 5:** Sovietai atnaujino grasinimus vakarų Vokietijai intervenuoti dėl nacizmo. **Rugs. 9:** New Yorke pradžia mokytojų streiko dėl Ocean Hill Brownsville. **Rugs. 12:** konsekruotas Brooklynui vyskupas Francis J. Mugavero.

Rugs. 20: mirė arkivyskupas Bryan McEntegart.

Lietuva ir lietuviai. Rugs. 10 mirė kun. Juozas Simanskis. Rugs. 18 mirė kun. dr. Jonas A. Starkus. Rugs. 25 New Yorko radijo pasikalbėjimas su konsulais A. Simučiu ir E. Jaaksonu dėl Čekoslovakijos invazijos.

SPALIS

Lietuva ir lietuviai. Rugs. 10 mirė kun. Juozas Simanskis. Rugs. 18 mirė kun. dr. Jonas A. Starkus. Rugs. 25 New Yorko radijo pasikalbėjimas su konsulais A. Simučiu ir E. Jaaksonu dėl Čekoslovakijos invazijos.

SPALIS

Spalio 10: nuteistas kun. Daniel Berrigan ir dar 8 už įsilaužimą ir naujokų bylų sudeginimą. **Spalio 11:** Maskvoje nuteisti P. Litvinov, Larisa Daniel ir kt., protestavę dėl Čekoslovakijos užgrobumo. **Spalio 11-22:** Apollo 7 su trim astronautais išuvo erdvėje 11 dienų. **Spalio 14:** New Yorko un-to studentų streikas. **Spalio 15:** Nato konferencija pasisakė už Viduržemio jūrų apsaugos sustiprinimą. **Spalio 31:** LBJ įsakė visiškai sustabdyti šiaurės Vietnamo bombardavimą vardan sėkmingesnių derybų Paryžiuje.

Mėnuo tirštas: mokytojų, policininkų, gaisrininkų ir kt. streikai New Yorke bei kt., slaptos derybos dėl bombardavimo sustabdymo, rinkimų kova.

Lietuva ir lietuviai. Spalio 1 Vliko atstovai K. J. Valiūnas ir A. Budreckis televizijoje apie Lietuvą ir Čekoslovakiją. Spalio 10 mirė Vilniuje prof. Pranas Sivickis.

LAPKRITIS

Lapkričio 5: JAV prezidentu išrinktas R. Nixon, viceprezidentu S. Agnew. **Lapkr. 10:** Prahoje antra studentų ir darbininkų demonstracija prieš rusus ir prieš partijos bei vyriausybės kompromisus.

Lapkr. 11: Amerikos vyskupų konferencija parėmė encikliką Humanae vitae. **Lapkričio 12:** Brežnevas patvirtino doktriną apie "socialistinį Commonwealth, (ją Pravda buvo paskelbus jau spalio 4), kuriame Sovietai turį teisę imtis intervencijos kraštuose, jei juose yra grėsmė socialistiniam režimui. **Lapkričio 12:** Cliffordo įspėjimas Saigonui dėl jo atsikakymo dalyvauti Paryžiaus konferencijoje, jei lygia teise dalyvaus joje Vietkongas, išpėjimas reiške santykių įtampą tarp Saigono ir Washingtono. **Lapkr. 18:** baigtas New Yorke mokytojų streikas, trukęs 6 savaites, bet tęsiasi kitais būdais ta pati juodųjų kova už teisę savo vaikam turėti juoduosius mokytojus. **Lapkr. 20:** Farmington, W. Va., žuvo 78 angliakasiai. **Lapkrič. 23:** franko krizėje de de Gaulle atsisakė patenkinti franką. **Lapkr. 30:** Vatikane 6 kardinolų komisija pasisakė prieš "olandų katekizmo" klaidas.

Lietuva ir lietuviai. Lapkr. 5 mirė dr. Albinas Grigaitis. **Lapkrič. 12** mirė rašytojas Jeron. Ignatonis. **Lapkr. 21** prof. J. Baltrušaitis ir dr. K. J. Valiūnas buvo priimti Prancūzijos užs. ministerijoje.

GRUODIS

Gruodžio 2: Sovietų Gromyko grasinimas Anglijai dėl jos "militarizmo", pasireiškusio Nato konferencijoje lapkričio 16. **Gruodžio 4:** Popiežius Paulius dėl kunigų, kurie atmeta mokomąjį autoritetą ir nori patys viską spręsti. **Gruodžio 21-27** su trim astronautais pirmu kartu aplink mėnulį. **Gruodžio 22:** S Koreja paleido Pueblo igulos 82 vyrus.

Lietuva ir lietuviai. Gruodžio 7-8 Vliko seimas New Yorke. Gruodžio 13 mirė rašyt. Benediktas Babrauskas.

Vliko pirmininkas dr. K. Valiūnas spalio 1 televizijoje

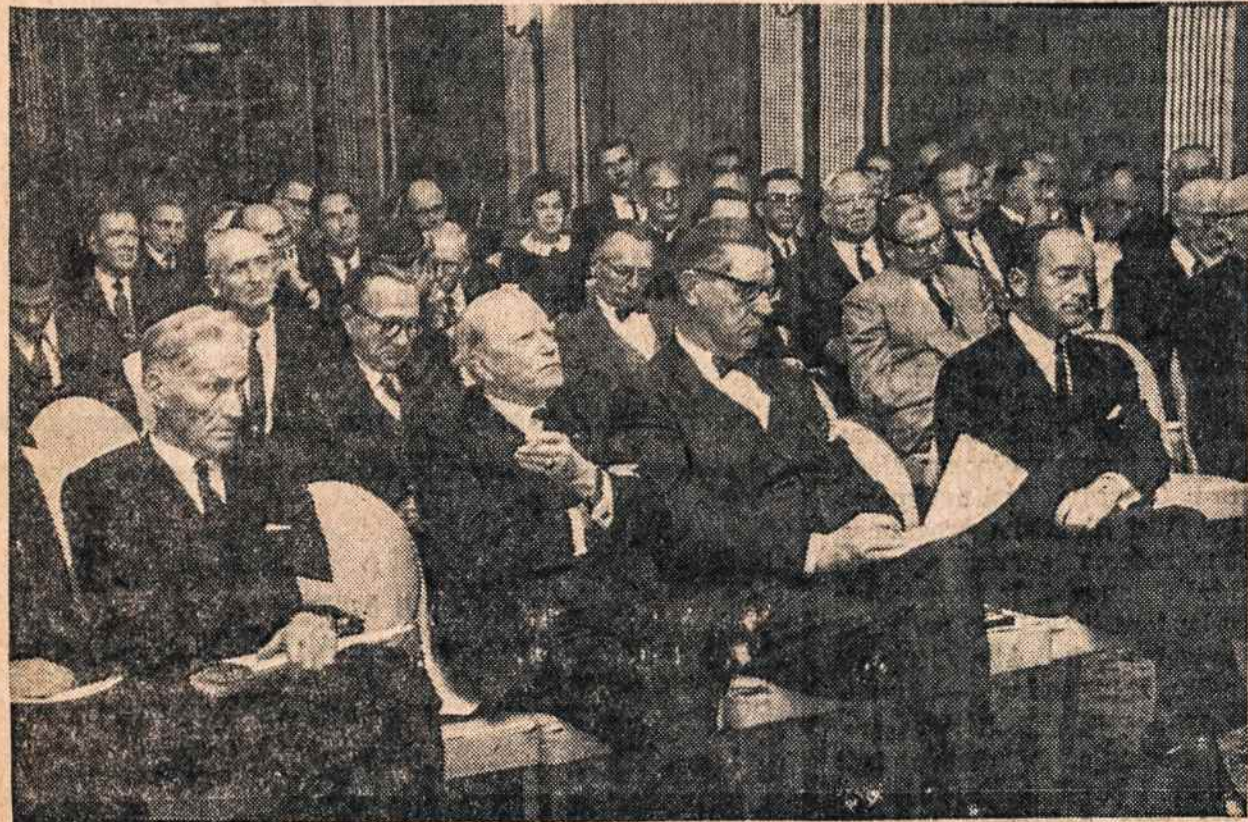
Naujas Alto pirmininkas E. Bartkus (k.), vicepirmininkas dr. P. Grigaitis ir buvęs pirm. A. Rudis (d.)

Hamiltono tautinių šokių grupė Gyvataras gastroliauvo Europoje

Nepriklausomybės sukakčiai Waterburio lietuviai atvežė į Hartfordo parą 50 lietuviškų vėliavų.

Vlikas New Yorke šiemet minėjo 25 metų sukaktį

Trečioji tautinių šokių šventė Chicagoje

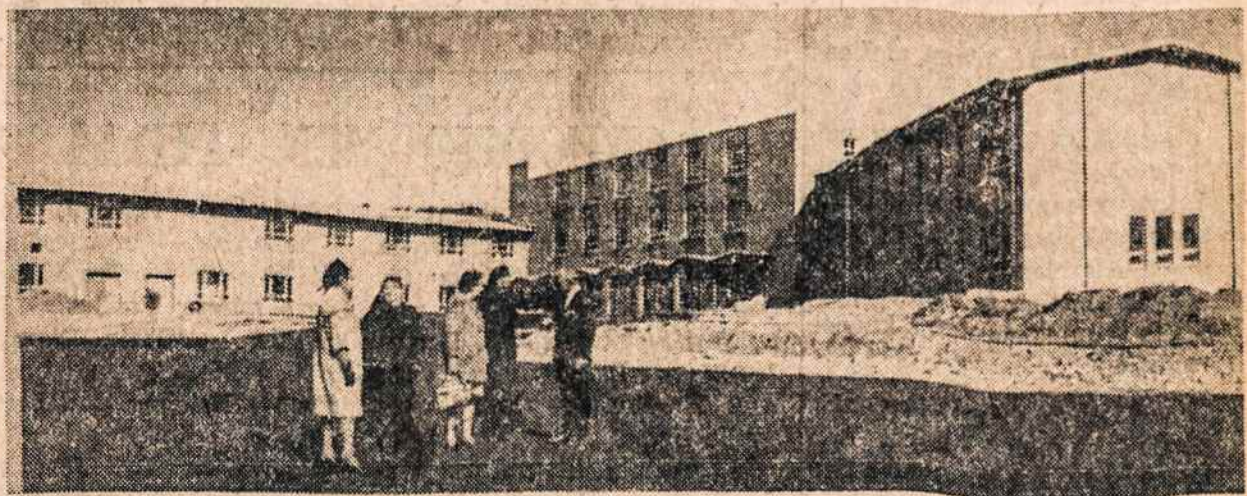
Trečiojo PLB seimo dalyviai registruojasi New Yorke

Naujoji PLB valdyba. Iš k. l-je eilėje A. Rinkūnas, pirm. J. Bačiūnas, M. Lenkauskienė, vykdomasis vicepirm. S. Barzdukas; 11-je eilėje A. Gailiūsis, dr. H. Brazaitis, dr. A. Butkus, dr. A. Klimas, dr. V. Majauskas

Skautų jubiliejinėje stovykloje, kurioje stovyklavo 1500 skautų ir skaučių

Putname pašventinti Matulaičio vardo poilsio namai

IŠ VISUR

— **Aukos Jungtiniam Finansų Komitetui.** Broliai Jurgis, Kęstutis ir Bronius Nemickai Jungtiniam Finansų Komitetui paaukojo 100 dol. (Jurgis — 50 dol., Kęstutis ir Bronius — po 25 dol.) Visi trys yra akademikai, sukūrę lietuviškas šeimas. Jie yra Valerijos ir prof. Broniaus Nemickų sūnūs. Jauniesiems laisvės kovos rėmėjams Jungtinis Finansų Komitetas dėkoja.

— **Solistės Teresės Žilytės** (Teresa Zylys — Gara) atliktas Elvyros vaidmuo Mozarto Don Giovanni operoje susilaukė išskirtinio dėmesio Amerikos spaudoje. Lapkričio mėn. ji dainavo San Francisco operoje, gi gruodžio 17 debiutavo Metropolitan operoje New Yorke. Solistė yra gimusi Lietuvoje. Pokario metais su šeima persikėlė į Lenkiją, kur baigė muzikos studijas. Prieš penketą metų atvykusi į Vakarų Europą, dainavo Dortmund, Dueseldorfo, Romos, Paryžiaus, Londono, Mexico City operose. "Saturday Review" žurnalo lapkričio 30 d. numery geriausių 1968 m. plokštelių sąrašas yra atžymėtas sol. Teresa Zylys-Gara "Das klagende Lied" įdainavimas. Sausio 4 "Don Giovanni" spektaklis su Teresa Žilyte iš Metropolitan operos bus transliuojamas radijo bangomis.

— **Dail. Antano Rūkštelės** kūrinių paroda ateinančių pavasarį įvyks Kanadoje.

— **Dr. Marija Alseikaitė-Gimbutienė** yra viena iš 13 moterų, kurias Los Angeles Times dienraštis šiemet išrinko iš mokslo, literatūros, meno, šalpos ir kitose srityse pasižymėjusių moterų. Atitinkamose išskilmėse įteikti pažymėjimai. Nuo 1950 tuo būdu atžymėtos 179 moterys.

— **Hermanas Jonas Šulcas**, salezietis, gruodžio 21 Romoje įšventintas kunigu. Pirmas mišias aukojo lietuvių saleziečių bendruomenei, o pirmas išskilmingas mišias koncelebravo su kitais naujais kunigais — Matu Jarašiūnu, Jonu Longu ir Kaje-tonu Sakalausku — per Kalėdas popiežiškos šv. Kazimiero kolegijos koplyčioje.

— **Lietuvių Moterų Klubų Federacijos** naujai išrinktoji vadyba: V. Čečetienė, A. Kazickienė, M. Kregždienė, V. Leskaitienė, M. Norkienė, V. Šileikienė, M. Ulėnienė, J. Vytuvienė, G. Žilionienė.

— **Alto valdyba** pasiskirstė pareigomis: pirmininku išrinktas inž. Eugenijus Bartkus, I-ju vicepir. — dr. Pijus Grigaitis, vicepirmininkais — Teodoras Blynstrubas, Povilas Dargis, Juzė Gulbinienė, Jonas Jasaitis, Emilija Vilimaitė, sekretorium — dr. Vladas Šimaitis, protokolo sekretorium — Leonas Jaras, išdininku — Mikas Vaidyla ir finansų sekretorium — Jonas Talalas.

— **Dail. Reginos Jautokaitės** meno kūrinių paroda "Draugo" patalpose Chicagoje atidaryta gruodžio 15. Išstatyti 24 tapybos darbai, sukurti daugumoje abstrakto stiliuje. Paroda uždaroma sausio 18.

— **Prei. Leonardas C. Gižinskas, L.D.**, ilgametis Rokiškio gimnazijos kapelionas, visuomenininkas ir publicistas, gruodžio 31 sulaukė 75 m. amžiaus sukakties.

— **L.K.Š. 8-tos kuopos** metinis susirinkimas įvyks sausio 5, tuoj po sumos, šv. Jurgio lietuvių parapijos mokyklos patalpose, Clevelande. Bus duota metinė pinigine ir veiklos apyskaita ir renkama nauja kuopos valdyba.

— **Lietuvių saleziečių** naujas adresas Romoje: Lituani Don Bosco, Piazza S.M. Ausiliatrice 54, 00181 Roma, Italy.

Būdami šį rudenį Jungtinėse Amerikos Valstybėse, mudu su žmona patyrėme iš lietuvių visuomenės labai daug nuosirdaus palankumo. Jis buvo juo įspūdingesnis, kad tiek organizacijos ir spauda, tiek atskiri asmenys teikėsi paminėti geru žodžiu mano 70 metų ir 50 tarnybos Lietuvai sukaktį. Mūsų gausūs kontaktai su įvairių pažiūrų, senos ir jaunos kartos žmonėmis buvo mums didžiai naudingi ir malonūs. O svarbiausia — jie sudarė mums progą arčiau susipažinti su Amerikos lietuvių visuomenės gyvenimu, kuriame visada yra ryškus pasiryžimas rūpintis lietuvių tautos likimu ir laisvės atstatymu.

Negalėdami padėkoti atskirai kiekvienam, kas savo palankumu ar svetingumu yra padaręs šią mūsų kelionę neužmirštamu mums įvykiu, mudu su žmona prašome visus šiuo keliu priimti mūsų giliausią padėką kartu su geriausia Kalėdų švenčių ir naujųjų metų linkėjimais.

Stasys Lozoraitis

Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1969 Metų proga su giliu nuosirdumu bei pasigėrėjimu prisimenu visų geros valios lietuvių — veiksmingų organizacijų, laikraštinių, kultūrinių bei pavienių asmenų — šaunią veiklą Lietuvos labui 1968 metų eigoje.

Gėrėjau taip pat visų kilniom pastangom gražiai ir iškilmingai paminėti 50 m. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukakties jubiliejų. Tai buvo atlikta įspūdingai. Daug širdies į tuos parengimus įdėta. Tai liudija mūsų tautiečių didelę ir karštą meilę Tėvų Žemei bei ryžtą veikti, kad Lietuva vėl atgautų nepriklausomybę ir pavergtas lietuvis vėl išvystų tikrosios laisvės aušrą.

Reiškiu visiems kilniaširdžiams tautiečiams gilią padėką už aukos gėles vargšei Lietuvai.

Ta pačia proga dėkoju visiems geraširdžiams tautiečiams už man pareiktus sveikinimus bei linkėjimus Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1969 Metų proga.

Iš savo pusės giliai nuosirdžiai sveikinu visus geros valios lietuvisus su Sv. Kalėdomis ir Naujaisiais 1969 metais.

Linkiu malonių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

Te Danguis palaima lydi jus visus asmeniškai ir veikloje Lietuvos labui.

J. Kajeckas
Lietuvos Atstovas

Mūsų didžiųjų švenčių — Kalėdų ir Naujųjų Metų — išvakarėse Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, susirinkęs New Yorke savo metinei sesijai, susikauptė ties keliomis problemomis, o ypač ties pačiu svarbiausiu klausimu — Lietuvos iš rusų okupacijos laisvinimo klausimu.

Visi Seimo darbai ir nutarimai buvo paskirti stiprinti kovai, kuri atneštų lietuvių tautai laisvę, o valstybei grąžintų jos nepriklausomybę. Visi mūsų — Lietuvos laisvinimo — darbai pagrįsti giliu tikėjimu, kad lietuvių tauta numes nuo savo pečių jai užkrautą sunkų sovietinės okupacijos jungą. Visi tikime, kad Kalėdų spindinti žvaigždė nušvies pavergtųjų ir laisvųjų lietuvių bendros kovos keliu, į pergale vedančius.

Seimo sesijos, kurioje buvo vadovautasi ryžtingomis viltimis laisvės kovai vesti, pavestas, sveikinu viso pasaulio lietuvisus, kur tik jie bebūtų ir kur begyventų.

Sveikinu savo tautos brolius ir sesutes okupanto iš Lietuvos ir tolimus Rusijos imperijos kampus ištremtus, ten vargančius ir kenčiančius.

Sveikinu visus tautiečius, gyvenančius Lietuvoje, atkakliai kovojančius prieš visokeriopą okupanto priespaudą ir rusifikaciją.

Sveikinu visus laisvuosius lietuvisus po platusį pasaulį išskirčiusius ir, savo tautinėm savybėm išlaikyti sudarančius įvairiausias lietuvių organizacijas.

Visiems linkiu linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

Dr. Juozas Kęstutis Valiūnas
Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto
Valdybos Pirmininkas

NAUJI METAI — LIETUVIŲ SVIETIMO IR ŠEIMOS METAI

Baigiasi Jubiliejiniai Laisvės Kovos Metai. Esame juos atžymėję įvairiais kultūriniais, politiniais ir visuomeniniais įvykiais, kurie kaskart vis ryškiau iškelia vieningos tautinės minties bei pastangų reikšmę ir būtinybę bendruomeninės idėjos plėtojime ir išlaikyme. Nežinome kiek mūsų visų bendros pastangos priartino mus prie tautos laisvės, tačiau turime būti patenkinti gražiais bendro darbo vaisiais.

Pirmasis lietuvių bendruomenės uždavinys yra lietuviybės išlaikymas šioje svetimoje šalyje. Visiškai tad natūralu, kad ateinančieji 1969 metai PLB yra atžymimi Lietuvių Svetimo ir Šeimos Metais.

Jei 1968 Laisvės Kovos Metai buvo visų bendrų pastangų ir darbo metai, tai 1969 metai turėtų būti lituanistinės mokyklos mokytojo pasiaukojimo ir kiekvienos lietuviškos šeimos kieto ryžto ir pastangų vaisius.

Tačiau ir lietuviškos šeimos bei lituanistinės mokyklos ugdymas, puoselėjimas bei stiprinimas turi būti mūsų visų pastangų, rūpesčio ir darbo vaisius.

Baigdami Jubiliejinius Kovos Metus ir pradėdami naują laikotarpį tautinio auklėjimo bei lietuviškos šeimos stiprinimo ženkle, neturime pamiršti bendrų pastangų svarbos. JAV LB Centro valdyba yra tikra susilaukianti vieningos paramos ir ryžtingų pastangų iš lietuviškos visuomenės ir ateinančiais 1969 Lietuvių Svetimo ir Šeimos Metais.

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba:

Bronius Nainys, kun. Jonas Borevičius, S.J., Valdas Adamkus, Stasys Džiugas, Kostas Dočkus, Anatolijus Kairys, Jonas Kavaliūnas, Petras Petrušaitis, Antanas Šantaras, Dalia Tallat-Kelpšaitė ir Povilas Zumbakis.

GRUODŽIO MĖN. AIDAI

Straipsniai: Ant. Rubikas — Bažnyčios demokratizmas po Vatikano II susirinkimo; St. Goštautas — Kandinskis — meno revoliucinierius; Dr. Domas Jasaitis — Dr. Antanas Gylis; Ant. Maceina — Religija ir evoliucija.

Iš grožinės literatūros: Vladas Šlaitas — Eilėraščiai.

Apžvalgoje rašo: J. Kojelis — Pažadėta — ar ištesėta?; J. L. Navickas — Trojos arklys Dievo mieste; Paulius Rabiškauskas — "Tikiu Dievą" ar "tikiu į Dievą"; Anatolijus Matulis — Kai kas iš dabartinių vokiečių leidinių.

Recenzijos: Dr. Jonas Grišius — Jankaus drama apie lie-

Dailininkas Adomas Galdikas

Nuotr. V. Maželio

DAIL. A. GALDIKO SUKAKTĮ ATŽYMINI

Lietuviška spauda plačiai atžymėjo dail. Adomo Galdiko 75 metų amžiaus sukaktį. Aidų žurnalas atspausdino platų pasikalbėjimą su dailininku. Dailininkas ten įdomiai papasakojo savo gyvenimo epizodų, išdėstė savo pažiūras į meną.

A. Galdikas į lietuvišką meno istoriją įsirašė dviem atvejais — kaip mokytojas pedagogais ir kaip kūrėjas dailininkas.

Dabar pamirštami jo pedagoginiai darbai, o jo vaidmuo ano meto Kauno Meno Mokykloje buvo labai didelis. Jis dėstė grafiką, dėstė patraukliai ir išaugino visą eilę žymių grafikų.

Svarbiausia jis atkreipė dėmesį į lietuvių liaudies meną ir mokėjo studentus sudominti tuo senuoju palikimu. Su tokiu užsidegimu jis pasakojė apie senovę, rodė šventųjų skulptūras, medžio raižinius, kad negalėjai nesizavėti. Jis išskėlė liaudies meno betarpiškumą, jo modernų primityvumą. Ir dar daugiau — visa tai mokėjo sujungti su moderniuoju menu.

Tai nebuvo sausi teoretiniai išvedžiojimai, tai buvo jo temperamentingas ir atviras pasisakymas ir drauge buvo nurodytos dabarties meno tendencijos.

Kaip dailininkas A. Galdikas menui skyrė 50 metų. Ir kiek jis sukūrė! Jo prigimtis tokia dinamiška, nerami. Niekada jis

tuvių rezistenciją; Ant. Kučas — Ateiviai antracito kasyklose (V. C. Greene knyga); dr. Tomas Žiuraitis, O.P. — Svarbesnį veikalą svetimomis kalbomis; 1968 metų turinys.

Viršelio 1 psl. — A. Mončys: Šv. Pranciškaus garbei skulptūra (šv. Antano gimnazijoje) — alebstras, 6 pėdų aukščio. Sis numeris iliustruotas A. Mončio, A. Kazakausko, A. Marčiulionio, V. K. Jonyno, V. Kandinskio ir J. Paukštiešės dailės darbų nuotraukomis.

Aidus redaguoja dr. J. Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; leidžia tėvai pranciškoniai, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

nesustoję, nepasitenkino pasiektu laimėjimu. Veržėsi pirmyn. Ejo iš vienos interpretacijos prie kitos, iš ekspresionizmo, simbolizmo iki abstrakto.

Kažkaip Galdiką vaizduojuos ne einantį, bet bėgantį. Jis bėga, nes nori kuo daugiau užbėgti, pamatyti dar naujas sritis, išmėginti naujas medžiagas, išsitiesti dar naujais paveikslais.

Jis yra gaivalas, gaivališka jėga veržiasi į gamtą, gaivališka jėga ima dažus ir taško. Plėšyte suplėšo jų mases, kad jie virpėtų, pagauti didelio dinamizmo, vidinės įtampos. Su savimi neša daugybę spalvų, atspalvių ir visa atiduoda tuo pačiu momentu.

Tad nenuostabu, kad jo kūrinių virpuliuoja spalviniu žaismu. Jo medžiai dega, pagauti neramių spalvų. Jo abstraktas yra lyg tas žmogus, kuris keliauja prieš vėją ir drasko savo spalvingus drabužius.

Dail. A. Galdikas yra žemaitis, gimęs 1893 spalio 18, dabar gyvenęs Brooklyne nuosavose namuose. Tie namai — tai gražiausia galerija, meno muziejus. Jis čia ir dirba su tokiu užsidegimu, kad reikia tik stebėtis. Tik neskambink dienos metu, netrukdyk, nedirsk užėiti dieną. Diena skirta darbiui. Nuo anksčiausio ryto jis jau dirba prie molberto ar stalo, kur dažniausiai lieja savo temperos kūrinius. Taip prabėga jis visą dieną, audringas, net supykęs.

Vakare Galdikas yra visai kitas — mielas, šnekus, mėgstas svečius. Į žmonių mases neina, užtenka jam kelių artimų žmonių. Labai mėgsta muziką, o poilsį suranda knygoje. Labai daug skaito. Visus vakarus skuba per knygų puslapius. Mėgsta ir televiziją. Turi net spalvotą. Žiūrėti tokias programas, kur rodoma gamta, egzotiški kraštai, augalai. Ir šiose poilsio valandose jis kažkaip pasipildo, atsigaivina, kad kitą dieną vėl galėtų keltis aundra.

Mėgsta jis kalbėti apie senąją Žemaitiją. Ir parodo tada pirštą į paveikslą, kur liko senos, vėjo pašiausios trobelės.

BALTIMORE, MD.

Lietuvių postas 154 gruodžio 22 surengė kalėdinį parengimą lietuvių namų klevų kambaryje. Dalyvavo ir daug vaikų, kuriems vadovavo p. Miller. Apsilankė Kalėdų senelis su dovana. Salė buvo gražiai papuošta.

Ona Sabaliauskienė, pirmos kartos lietuvių, po sunkios ligos mirė gruodžio 13. Velionė buvo susipratusi lietuvių ir iškikima šv. Alfonso parapijos nare, dalyvavo įvairiuose lietuviškuose parengimuose ir parapijos veikloje. Gedulingos mišios už jos sielą aukotos šv. Alfonso bažnyčioje gruodžio 16. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko sūnus Jonas ir jo žmona Stella ir jų dukrelės Judith ir Joanna.

Suaugusių klubas kalėdinę programą rengia gruodžio 28 šv. Alfonso mokyklos kambaryje. Pradžią 8 v.v. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Naujų Metų sutikimą rengia Lietuvių salės šėrininkai ir Lietuvių Bendruomenė gruodžio 31 Lietuvių namų didžiojoje salėje. Sokiama gros Jono Lekevičiaus orkestras. Bus valgių ir gėrimų.

Jonas Obelinis

ELIZABETH, N. J.

Paminėta kariuomenės sukaktis

LVS Ramovės New Jersey skyrius, kuriam šiuo metu vadovauja Petras Lanys, talkinamas Vinco Misiūno ir Jono Švedo, lapkričio 23 surengė pirmą tokiu masto Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą, kuris sutraukė apie 200 žmonių. Svarbiausia, kad į šį minėjimą atsilankė ne tik buvę Lietuvos ginkluotųjų pajėgų nariai, bet ir nemažas skaičius jaunosios kartos atstovų. Šia proga skyrius įsigijo ir savo vėliavą, kurią minėjimo metu pašventino kun. Juozapas Pragulbickas. Vėliavos krikštątvėnias buvo pakviesti uoli nepriklausomybės kovų kariuomenės talkininkė Rožė Ambraziejienė, savanoris-kūrėjas Vincas Tiknis, vietinių skaučių pareižinga vadovė Ramutė Bartytė ir N. J. Alto pirm. Valentinas Melinis. Skyriaus vėliavą atlydėjo skautų ir skautėlių nešamos Lietuvos, JAV ir skautų organizacijos vėliavos.

Iškilmų metu garbės prezidentų scenoje sudarė: savanorių kūrėjų atstovas V. Tiknis, Korejos karo dalyvis J. Didžbalis, Vietnamo karo dalyvis Vytautas Rugys ir tuščia kėdė, skirta Lietuvos partizanui, prie-

K.T.

Sais kurią ant stalo buvo padėta tautinė vėliavėlė. Pagrindinė kalboje šventės prelegentas Antanas Masionis paminėjo keletą asmeniškai patirtų epizodų apie gyventojų nuotaikas Lietuvos valstybei atsistatant ir Lietuvos kariuomenei besikuriant. Meninę šventės programą atliko solistė L. Juodytė-Mathews, padainuodama Čerienės-Mulks kompozicijas Lietuva ir Odė herojams ir ištrauką iš operos. Solistei akomponavo muz. Liudas Stukas. Programai pasibaigus minėjimo dalyviai sėdo prie vaišių stalo, kur vaišinosi, dailijos išpūdžiais ir šoko. Programą saikingai pravedė Antanas Rugys.

Rytojaus dieną, sekmadienį, už visus žuvusius už Lietuvos laisvę buvo atliakytos iškilmingos pamaldos su pritaikytais pamokslais Elizabetho ir Newarko lietuvių parapijų bažnyčiose.

K.T.

Skirtingos pažiūros

— Ar dar vis tebesi susižadavusi su tuo Anupru?

— Seniai jau ne.

— Tai kaip nusikratei to idioto?

— Už jo ištekėjau.

Istorija

Istorijos mokytojas užklausia klasėje:

— Kas svarbaus įvyko 1918 metais?

— Lietuva atkūrė savo nepriklausomybę.

— O kas įvyko 1923 metais?

— Buvo minima nepriklausomybės atkūrimo penkerių metų sukaktis.

A. † A.

BRONIŲ BUINIŲ

mirus,

jo žmonai Valei, ir dukrai Rimai Mironienei širdingą užuojautą reiškiamo

L. S. T. Korp! NEO-LITHUANIA
CENTRO VALDYBA

A † A

BRONIŲ BUINIŲ

mirus, jo žmonai Valei, ir dukrai Rimai Mironienei nuosirdžiai užuojautą reiškiamo.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
New Yorko Valdyba

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. SVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. L. Sveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

MORALINĖ PAREIGA IR TEISINĖ "SANKCIJA".

Klausimas
Prieš metus pirkau gerą sklypą, už kurį sumokėjau didelius pinigus. Sklypas puikioji vietoje, prie ežero. Apylinkė visi namai yra vienos šeimos ir puikiai atrodo. Nutariau pasistatyti tokius namus, kokius noriu. Turime gerą pažįstamą architektą — inžinierių, kuris paruošė visus brėžinius ("blue prints") pagal mūsų skonį.

Taiigi, sakėme savo pažįstamam, parekomenduok mum gerą statybininką. Jis ir parekomendavo. Atvažiavo pas mus, parodėme jam brėžinius, sklypą ir tarėmės dėl kainos. Po ilgų derybų susitarėme. Tada mes pasakėme tam savo statybininkui, jog mes kreipsimės į advokatą, kad viską surašytų, kaip susitarta. Iš pradžių tas kontraktorius lyg ir supyko. Sako, mes esame "gentlemen" ir galime apsieiti be advokato, kiekvienas laikysime savo žodį. Mūsų draugas architektas mum patarė būtinai kreiptis į advokatą, ir mes užsispyrėme, kad kreipsimės.

Nuėjau pas vietinį advokatą ir jam pasakiau, kaip mes susitarėme. Jis viską surašė, kaip reikiant. Mūsų kontraktorius perskaitė sutartį ir ją buvo pilnai patenkintas. Abu pasirašėme. Kontraktorius pradėjo darbą.

Zmona tada sumanė padaryti šokių tokius pakeitimus, ir apie tai kalbėjome su kontraktoriumi. Jis sakė, kad brangiau neatsieis, tad mielai sutinkas tuos pakeitimus padaryti. Aš jį paprašiau dėl visko tą papildomai susitarimą pridėti prie mūsų pasirašytos sutarties. Vėl abu pasirašėme.

Atėjo pirmo mokėjimo terminas. Tik trečdalis darbo buvo atlikta, ir mes turėjome nemalonų siurprizą. Gavome iš savo statybininko — rangovo papildomą 600 dolerių sąskaitą. Mes atsisakėme tą papildomą sumą mokėti. Jis atsisakė tęsti darbą.

Nuėjau pas advokatą. Tas man aiškina, kad turiu tą papildomą sumą sumokėti. Klausiu kodėl. Jis man aiškina viską, bet be logikos. Aš nesu koks profanas, esu biznierių ir mokslus baigęs, bet jo aiškimas reikalauja sunkulkių, o ne sutvarko. Žinoma, 600 dolerių ne toks didelis pinigas, kai statyba atsieis apie 60,000 dolerių, bet čia ir principo reikalas, ne tik pinigų.

Kodėl aš turiu leisti advokatui ir statybininkui mane mulkinti? Juk viskas raštu parašyta, ne tik žodžiu susitarta. Yra abu parašai. Kodėl to neužtenka? Gal Tamsta gali man pasakyti, kodėl mano paties advokatas sako, kad turiu mokėti papildomą sumą, kurios nesu pasižadėjęs mokėti? Gal jis ir pats nežino priežasties, o liepia mokėti dėl šventos savo ramybės, kad jo per daug netrukdyčiau?

Būsimas namų savininkas,
New York valstija

Atsakymas
Atsakymas į Tamstos klausimą yra tiek techniško pobūdžio, bet gana nesudėtingas ir paprastas.
Kiekvienas susitarimas, raštu ar žodžiu, reikalingas teisiškai vadinamo "consideration". Atseit, jei aš Tamstai pažadėčiau atlikti tam tikrą darbą, bet tas mano pažadas būtų Tamstai

duodamas "dykai", — mano pareiga Tamstos atvilgiu būtų tik grynai moralinė. Jei aš savo pažado neištesėčiau, Tamsta negalėtų teismo keliu iš manęs reikalauti "nuostolių atlyginimo". Tokiu atveju sakoma, kad nėra teisinės "sankcijos", nes nebuvo "consideration".

Kai Tamstos advokatas suredagavo Tamstos sutartį su rangovu, sutartis buvo taip surašyta, kad Tamstos rangovas "prižada" Tamstai pastatyti namus, o Tamsta "prižadi" jam už tai sumokėti. Atseit, tie tarpusaviai "pažadai" nėra "dykai" teikiami, bet už tam tikrą "consideration".

Rangovas todėl "žadėjo" namus pastatyti, kad jam buvo pažadėta "sumokėti". O Tamsta todėl žadėjai sumokėti, kad Tamstai buvo prižadėta namus pastatyti. Taiigi kiekvienos pusės "pažadas" yra antrosios pusės "pažado" pagrindas — "consideration".

Kai Tamstos rangovas sutiko padaryti tam tikrus pakeitimus sutartame darbe, jis tai padarė "dykai". Žinoma, jis turi moralinę pareigą laikyti savo žodį, bet jei žodžio nelaiko, Tamsta tegali pasakyti jam arba kitiems, kad jis nėra "gentleman". Bet teismo keliu jo nepriversi žodžio laikytis, nes tas žodis arba pažadas buvo Tamstai duotas "dykai", arba teisiškai sakant — "without consideration". Tokiam pažadui nėra teisinės sankcijos. Todėl Tamstos advokatas Tamstą visiškai tiksliai painformavo.

Pasikalbėk Tamsta su savo rangovu. Kadangi darbas dar nėra baigtas ir namai dar nėra pastatyti, aš abejoju, ar apsimoka Tamstai gadinti tarpusaviaus santykius. Pasilyk Tamsta jam kompromisą, primink jam, kad Tamsta jį laikei ir tebelaikai "gentleman". Kartais patartina kiek "spausiti" į žmogaus ambiciją, o ne "daryti" iš to ultimatumą.

JAUNIMO STOVYKLA NERINGA, SOUTH WOODSTOCK, CONN.
Tai dar vienas didelis užsiuomijimas Putnamo Nekalto Prasiidėjimo Marijos Seserų — pastatyti jaunimui stovyklą. Stovyklos vėjus pradėtas. Pirmosios stambesnės aukos ir pažadai:
Aukojo 4,000 dol. — N. N. iš Boston, Mass.; 2,000 dol. — N.Y. iš Amsterdam, N.Y.; po 1,000 dol. — N. N. iš Davenport, Iowa, M. Giraitienė iš Putnam, Conn.; 300 dol. p.p. Matulaičiai iš Richmond Hill, N. Y.; 250 dol. — K. Kebliuskienė iš Brockton, Mass.; 100 dol. — N.N. iš Brooklyn, N.Y.
Pažadėjo aukoti: 1000 dol. — kun. V. Martinkus iš Providence, R.I.; 500 dol. — dr. V. Miknis iš Fort Wayne, Indiana; po 100 dol. — K. E. Vainiai iš Maspeth, N.Y.; G. Liaukus iš Flushing, N.Y.; P. Slapeliai iš Commack, N.Y.; M. Kriaučiūnienė iš Toledo, Ohio; prof. V. Bieliauskas iš Cincinnati, Ohio; A. Lukoševičiūtė iš Grand Rapids, Mich.
Visiem aukojusiems ir pažadėjusiems auka parent šį vėjus esame dėkingos. Kviečiame visus išjungti, prisidėti kokia nors auka ar pažadu prie šio vėjus.
Aukas siųsti adresu: Youth Camp Building Fund, Sisters of the Immaculate Conception, Putnam, Conn. 06260.

LITERATŪROS POPIETĖ NEWARKE, N.J.

Šio sezono pirmoji literatūrinė popietė įvyko gruodžio 1 d. K. ir F. Graudžių namuose. Popietės programai buvo pasirinkta šios naujos knygos: Gražinos Tulaukaitės Vakarė Banga, Pr. Naujokaičio Aukšiniai Rageliai ir Alės Rūtos Prisikėlimas.

Pranas Naujokaitis išsamiai apibūdino Tulaukaitės Vakarę Bangą, kuri pasirodė po ilgos 10 metų pertraukos. Rinkinyse esąs eleginio pobūdžio. Pagrindiniai motyvai: pasaulis esamas blogis, nusivylimas, kančia. Tačiau sutinkama ir kontrastų, kur poete grakšti, žaisminga net ir apie mirtį kalbėdama. Eilėraščių forma klasiška, tiksli. Pažadėjau būti tik stipresnės atrankos.

Apibūdindamas Alės Rūtos Prisikėlimą, Naujokaitis randa paralelę su Gliaudos Ikaro Sonata. Esą Gliaudos kai kurie epizodai ypatingai stiprūs; vėliau daug kur kartojasi, blanks. Alė Rta nepasiekusi tokių aukštumų, kaip Ikaro Sonatoj, bet išlaikiusi vientisumą mažai tepasikartodama. Prisikėlimas neturi stipresnės išorinės fabulos, bet ryškiai jaučiamas gilus išvidinis dramatinis jausmas toj trijų asmenų bohemoj. Dailininkas, besiblaškydamas tarp realybės ir kūrybos, fiziškai beveik mirštąs, dvasiškai tebėra kovingas, trokštąs tik vieno — laiko užbaigti Kristaus Prisikėlimas paveikslą. Pereinama kuone į transcendentinį gyvenimą.

Prisikėlimo ištraukas su giliu dramatinio išjautimu paskaitė Bronius Balčiūnas.
Tulaukaitės ir Naujokaičio eilėraščių skaitė gerai žinoma dailiojo žodžio menininkė Irena Veblaitienė.
Naujokaičio ką tik išėjusi poezijos knyga Aukšiniai Rageliai, dalyvių buvo nuoširdžiai sutikta. Nuomonių pasidalinta diskusijų metu. —(K.)

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda NEW YORKE
Šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktorius Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schliefer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.
Laisvės Žiburys — NEW YORK — Lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas: Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, MASS
Vedėjas STEP. MLNKUS
WLYN — 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER BROCKTON, VEDĖJAS P. VIŠCINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass. Tel. JU 6-7209
FM bangomis 105.7 MC meg. iš WKOX, Framingham, Mass. Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte WHIL - 1430 kil. Medford, Mass. Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

LIETUVIŠKŲ MELIODIJŲ RADIO VALANDA
girdima kiekv. šeštadienį 3-4 p.p. iš Detroito stoties WJLB-AM - 1400 kilo. Pranešėjai: Patricia Bandza ir Algis Zaprackas; vedėjas — Ralph Valatka, 15756 Lesure, Detroit, Mich. 48227; tel. 273-2224.

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGONAVICIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn. Tel.: 249 - 4502
Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA. WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
62 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228 Tel. 563-2754
Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA. WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1203 Green St., Phila., Pa. 19123
PO 5-0932
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN. WWCO - AM - 1240
Ved. ANT. PALTULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė-komerinė programa
Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SEASONS GREETINGS

CHERRY HILL BUS CO., INC.
75 Columbia Ave., Paterson Also
Call (201) 478-2224
118 W. 3rd Street, Clifton, N.J.

BRIDGE MOBIL SERVICE
General Auto Repairs open 7 days a week — Bridge Ave. & Beaver Dam Rd. Point Pleasant Boro, N.J. We also do Road Service — Call 201 - 892-9876

TWO COUSINS INN
WHERE GOOD FRIENDS MEET
547 Freeman Street Orange, N. J. Call — 201 - 673-9662

FLAG POST RESTAURANT

Route 1 South Brunswick, N.J.
For Banquets Weddings Showers and Parties Call 201 - 297-1600 Ask for Ann Thompson

HELP WANTED

Machine Assemblers - Machinist - Model Makers immediate positions, steady excellent conditions; Steinway Station on IND Subway Tele-Sonic Packaging Corp 37-11 35th Avenue Long Island City — Call 361-2550

Mechanics

Excellent Opportunity for Men looking for new future in high paying elevator industries

MULLAR ELEVATORS
501 West 42nd Street, N. Y. C. Call 279-3000

General Helpers men & women shift 8:30 to 4:30 PM & 4:30 to 8:30 excellent benefits vacations pension pleasant working conditions, cafeteria. Loft Candy Corp. 40th Ave. Vernon Blvd. L.I.C. Bus 102 from Queens Plaza get off at 40th Ave. Tel. 784-3200

H. W. MALE

INSPECTORS: Electrical & Mechanical, Sheet metal, Wire men, Assemblers, Machinists Millers, Drill press, Power press and Tool crib attendants with some experience — TALLER & COOPER INC. Div. LITTON INDUSTRIES, 75 Front St., Brooklyn (212) 858-0500

Automotive Used Car recondition man and maintenance man for used car lot. Excellent salary plus fringe benefits 40 hrs week plus overtime Call Mr. Tim Byrne — Vince Byrne Chevrolet, 251 Main St. Mt. Kisco, N.Y. 914 MO 6-5144

PORTERS — NITE SHIFT
8 PM to 4 PM & 11 PM to 7 AM Steady jobs for large restaurant — good salary excellent benefits and free meals for International Hotel J.F.K. Airport. Call 995-9000 ask for Mr. Gus.

MECHANICS
Experienced Steady Work

ONEIDA MOTOR FREIGHT
Commercial Ave Carlstadt N.J. (201) 933-6000 — Ext 207

Sales Career future management opportunities, starting salary + commission to mature applicant with drive & initiative, for you and your family unlimited earning potential call Mr. Anderson for interview JA 3-1300, after 5 PM 523-1919 — An Equal Opportunity Employer. M/F

Jei planuojate ką pirkti ar dovanoti — pirma gaukite katalogelius apie rašomas, skaičiavimo mašines, radio, TV, magnetofonus ir kit. vokiečių ir vietinių firmų gaminius su labai sumažinta kaina. Klauskite: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

SERVICE

PET CENTER
We've Got A Pet For You... This Week SALE — tank set-ups, fish & birds. Use your Everything Card Richmond Discount Aquarium 465 Richmond Ave., P.R. 448-6688

RECOLOR CARPETING
SOFA—DOG STAINS Your Home Clean Glow All Work Guaranteed Call MU 9-1910

GENERAL PAINTING
CEILINGS \$12 - ROOMS \$35 Also plastering. Old walls repaired with sheetrock or paneling. Clean and dependable. Call: 846-9624

GENERAL AUTO BODY SERVICE
Open from 7 AM to 6 PM Over 30 years of experience Ferry Ave & Fillmore Street Camden N.J. Call 609 - 966-8678

EXP CARPENTRY
FINISHED BASEMENTS Wood Paneling Ceilings Closets All work guaranteed Call 24 Hours 335-5995

Microscopic Office Cleaning Co. w. 25 yrs experience. Modern methods & equipment. Train our personnel in newest methods. Specialize accounting for office cleaning. We save on paper work, time & money. 10% discount. Call 372-5937 or write 1818 Anthony Ave. Bronx, N.Y.

H. W. FEMALE

CLERK TYPIST
Some experience General Office Work Midtown Call LO 4-5370 — Ext. 25

EXP SAMPLE HAND
Exp on Sleepwear and Loungewear. Steady nice working conditions — good opportunity work near home Tele 532-4741 MR. PORCIELLO

Sewing Machine Operators experienced on Single Needle & Multiple Machines. Steady work—nice working conditions. Switlik Parachute Co. 1325 East State St. Trenton, N.J. (609)587-3300 — ask for Mr. Richard Switlik, Jr.

DISPLAY

AAA XMAS LITES SALE
Different kinds 99¢ up. Oriental Curious Gifts. Open 6 days a week 10-9 PM. Phone 212 - 736-0419 DRAGON GATE IMPORT CO. 161 West 57th Street, N.Y.C.

PAT'S AUTO BODY COLLISION SPECIALISTS

Top quality Body and Fender work on foreign and domestic cars You Can't Beat Pat's For Quality and Service

YE 2-7542
61-15 32 Avenue, Woodside 90% of our customers are recommended

RETAIL TAILOR & DROP STORE
for sale Parkchester area Bronx — very reasonable. This is a great opportunity to become well-to-do — great potential. Call LARRY, 655-9342

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO
reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.

Mantel & Doren, Inc.
83-12 Cooper Avenue Glendale, N. Y. 11227 Tel. 894-4188

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausias dešros Kelionė ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užeikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijs: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpk. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

Kad būtų linksmiau...

Patarimas 5. Vietnamui
Geriausiai gyvenančios ir labiausiai praturtėjusios šandien yra Japonija ir Vakarų Vokietija. Jas abi JAV nugalėjo antrame pasauliniame kare.

Jei Šiaurės Vietnamo valdovas Ho Chi Minh būtų dar gudresnis, negu yra dabar, jis duotųsi Amerikai nugalimas ir tuojau paprašytų finansuoti Vietnamo atstatymą.

Lėktuvo nauda
Supykęs vadovas oro skautų stovykloje:

— Tu man primeni lėktuvą!
— Kodėl?
— Esi visai nenaudingas žemėje.

Išradėjai
— Kai užaugsiu, išrasiu tokią daiktą, kad žmonės galėtų matyti kiauurai per sieną.
— Toks daiktas jau išrastas.
— Kaip jis atrodo?
— Tai langas.

Visi padėkime

LIETUVOS KANKINIŲ VARDĄ

Jamžinti paminklinėje lietuvių koplyčioje šv. Petro bazilikoje Romoje. Laiko jau nedaug. Neatidėliokite įrašyti save ir savuosius koplyčios kūrėjų tarpe.

Aukoms adresas: LITHUANIAN MARTYRS CHAPEL FUND

2701 West 68th Street Chicago, Ill. 60629

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863
460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
ALFRED W. ARCHIBALD
President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šmašina ir adv. Jonas J. Grigaus. Reikau su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000

Current dividend 5% on all accounts.
Dabar moka 5% už visų rūšių taupomus pinigus.

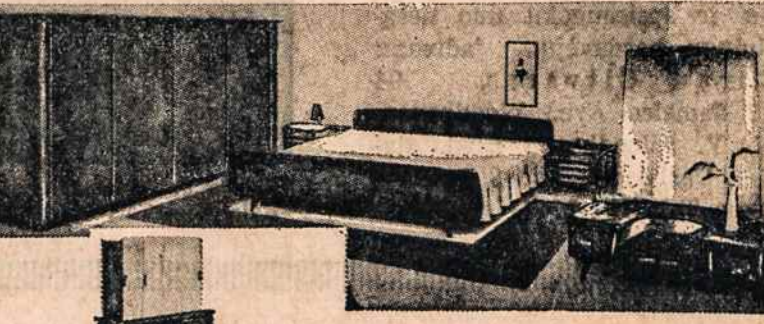
FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Koplyčios galimos, kur tik reikalingos. 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208: tel. 277-5604.

Tel. (212) 497-8865

Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim

Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENE Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

MEISTERIŠKA IR KULTŪRINGA NAMŲ APYVOKA

Pilnas namų apstatymas arba pavienis pasirinkimas papuošimui bet kuris baldas. — Šie ir daug kitų iš Vokietijos importuotų baldų miegamųjų apstatymui.

Vokiški importuoti baldai išimtinai gaunami

ADOLF SCHRAGER'S FURNITURE

336 East 86th Street — Tel. TR 9-0400
(Tarpe 1-mos ir 2-ros gatvių)
Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

DARBININKAS

Vienuolynas GL 5-7068
 Spaustuve GL 2-6916
 Redakcija GL 5-7281
 Administracija GL 2-2923

Maironio lituanistinė mokykla gavo aukų iš: S. Zadeikių — 40 dol., iš B. Paulienės — 22.60 dol., iš V. Mačiūnų — 20 dol., iš I. Dičpinigaitienės — 20 dol. Tėvų komitetas visiem už aukas nuoširdžiai dėkoja.

Dr. Domas Jasaitis su žmona Kalėdų švenčių proga paukojo Balfui 15 dol., o P. B. Milaknis — 20 dol.

Jonas Griška iš Frenchtown, N.J., pakviestas į Baltuosius Rūmus dalyvauti naujo prezidento Richard Nixon inauguracijoj už nuopelnus rinkiminėn kampanijoj.

Siuntinių įstaiga "Cosmos Parcels Express Corporation" per Gabriel Reiner praneša, kad už siuntinius, išsiųstus 1967 gruodžio mėn. ir žuvusius New Yorko pašto įstaigos gaisre, paštas atlygina siuntėjams, kurie turi pašto priėmimo kvitus.

Pranešama Darbininko skaičiuotojams, kad nuo 1969 sausio 1 laikraščio pranešama Amerikoje ir kituose kraštuose nuo 7 dol. pakeliama iki 8 dol. Todėl, siunčiant pranešimą už 1969 metus, prašom pridėti 1 dol. Ta pačia proga reiškiam padėką skaičiuotojams, kurie laiku apsimoka metinę pranešimą, atsilikusių prašome greitu laiku prisųsti, nes laikraštis nebus daugiau siunčiamas. Viskam pabrangus, administracijai susidaro dideli nuostoliai, kai didesnis skaičius skaičiuotojų palieka skolingi.

Darbininko administracija

Išnuomojami žema kaina du maži butai iš 2½ ir 3 kambarių. Vienas butas duodamas už 6 apartamentų namo priežiūrą. Vienas butas Flatbush, kitas Bushwick sekcijoje. Informacijai tel. CL 2-9428.

Laikrodininkas specialistas, lietuvis, išmokęs šio amato Šveicarijoje, taiso įvairių rūšių ir firmų laikrodžius. Darbas atliekamas naujaisiais metodais ir pačiom naujaisiom priemonėm. Suregulavimas veltui. Pasiteiraukit prieš perkdami naujus ir apsisaugokit nuo nesąžiningų pardavėjų. Adresas: Stasys Citvaras, 94 17 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. (Woodhaven Blvd. stotis). Darbo val. nuo 9 ryto iki 6 v.v. Tel. HI 1-7747.

Visi kviečiami į

LIETUVOS VYČIŲ 41-mos KUOPOS 10 METŲ VEIKLOS MINĖJIMĄ
sekmadienį, 1969 sausio 5
 6 val. vak.
 ATSIMAINYMO PARAPIJOS SALEJE
 64-14 56 Rd. Maspeth, N. Y.

Dainos, muzikos, modernaus šokio koncertas • Filmas Tautiniai šokiai

Meninė programa prasideda 6 v.v. Šokiai prasideda 8 v.v. Pirmą kartą New Yorke lietuviškas angliakasių orkestras iš Pensilvanijos... Vakaro metu veiks kultūrinė paroda, nemokamos vaišės, loterija.

Kviečiami visi — Auka \$2.50 — Rengia Lietuvos Vyčių 41-a kuopa

Cafe Geiger
 Savininkas — Helmut Vollmer
 206 East 86th Street (tarp 2 ir 3 Ave.)
 New York, N. Y.
 Tel. RE 4-4428

KASDIEN KONCERTAI nuo 4 val. p.p. Užkandžiai iš nuosavos virtuvės. Puikiausia vokiška virtuvė: pietūs-vakarienė. Teirautis kavinėje kur pastatyti automobilį.

Darbininko redakcija ir administracija nuoširdžiai dėkoja visiem, kurie Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga atsiuntė sveikinimus.

Amerikos gyventojai nepiliečiai sausio mėnesį turi pranešti savo adresą pašto arba imigracijos bei natūralizacijos įstaigai asmeniškai. Užpildymo formos ir informacijos gaunamos taip pat minėtose įstaigose.

ELIZABETH, NEW JERSEY

Tradicinė New Jersey Lituanistinės šeštadienio mokyklos Kalėdų eglutė įvyks sausio 5, sekmadienį, 3:30 popiet Sv. Petro ir Povilo parapijos salėje, 211 Ripley Place, Elizabeth. Po pirmų dviejų metų įdomių pasirodymų tikimasi, kad ši trečioji eglutė suteiks svečiam entuziazmo ir tėvam pasiryžimo tęsti gražų darbą. Po programos numatyta kuklios vaišės ir pašnekesiai.

NAUJA PLOKSTELĖ

Mažosios Lietuvos Bičiulių D-jos Montrealio skyriaus "Krivulė" išleido ilgo grojimo Hi-Fi plokstelę "Palangos Juzė". Vaidina profesionalai aktoriai, režisoriai Vladas Jurkūnas. Kalbama autentiška žemaičių tarme. Plokstelė RCA gamybos. Įvadas M. Jonynienės (Montrealis), išsamus angliškas tekstas S. Makaitytės (Bostonas). Leidėjai anksčiau sėkmingai buvo išleidę Lietuvos vestuvės, "Palangos Juzės" kaina 5 dol., pasiuntimas 50 c. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
 GLenmore 2 2923

Nardis J. Antanaitis su žmona Darbininko administracijoje. Kairėje — Tėv. Petras Baniūnas, Darbininko administratorius.

1969 metams Darbininko spalvotas kalendorius — 1 dol. Nidos kasdien nuplėšiamas — 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Vyras ieško mažo buto arba kambario. Reikalui esant gali prižiūrėti žmogų. EV 7-1422.

Ieškomas jaunas vyras, kuris norėtų išmolti ir interesuojasi apie vandentiekio darbus (plumbing). Geras atlyginimas. Pažadėjama, kad turėtų leidimą vairuoti automobilį. Informacijai skambinti tarp 8-9 val. ryto. Tel. GL 3-5488.

T. Liveikienė, gyv. Ridgewood, N.Y., kiek susirgusi ieško moters, kuri galėtų jai pagelbėti 3-4 dienas po 3-4 val. Dėl sąlygų skambinti 386-3698.

Patyręs plaukų kirpėjas Jonas Malinauskas perėmė kirpyklą vyram. Kirpykla yra 80-12 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. Kirpykla atidara kasdien, išskyrus trečiadienius. Atvykstant iš toliau — važiuoti BMT Jamaica linija ir išlipti Forest Parkway stotyje.

Religinės šalpos surengtame koncerte gruodžio 8 Franklino K. Lane mokyklos salėje. Prie mikrofono kalba A. Radzivanienė, dėkodama visiem programos dalyviams. I-je eilėje iš k. į d. pianistas A. Prizgintas, solistas kun. K. Balčys, dirigentai: M. Cibas, V. Mamaitis, M. Liuberskis, A. Aleksis, A. Kačanauskas ir muz. L. Stukas. Nuotr. P. Ažuolo

JUNGT. FINANSŲ KOMITETAS BAIGĖ SAVO VEIKLĄ

Loterijon išleista 23 dailininkų paveikslai

Jungtinis Finansų Komitetas buvo užmanęs surinkti 100,000 dolerių.

Tai didelė suma. Dalis — 15,000 kvota buvo skirta Kanadai, o 85,000 JAV. Nei Kanada nei JAV nesurinko savo kvotos.

Buvo išleista specialūs Lietuvos nepriklausomybės sukachiai atžymėti vokai, užklijos automobiliams, ženklukai. Tikėtasi, kad iš jų bus didelės pajamos. Bet tų pajamų tiek neįplaukė.

Dailininkai buvo suaukoję 23 paveikslus, kurių vertė buvo 6,500 dol. Buvo platinamos laimėjimo knygtės visose lietuvių kolonijose.

Iš viso JFK surinko tik 26,378.78 dol.

Kam iš Fondo duota Iš Jungtinių Lietuvių Fondo skirta Lietuvių Bendruomenei — 9,300 dol., Tautos Fondui — 9,300 dol.

Išmokėjus visas kitas išlaidas (vokų, ženklų, užklijų spausdinimas), Fondo beliko tik 1,100 dol. Ta dieną (gruodžio 29) prie įėjimo dar išplatinta bilietų ir gauta pajamų — 552.85 dol. Tai iš viso Fonde lieka 1,652.85 dol.

Apie finansinę Fondo padėtį pranešimą padarė prel. J. Balčūnas, komiteto pirmininkas.

Meninė dalis Toliau Henrikas Miklas vadovavo meninei daliai. Sol. Liudas Stukas padainavo šias dainas: A. Vanagaičio — Dul dul dūdelė, V. Klovos — Siuntė mane motinėle ir iš "Studentų princino" operetės "Gerk, gerk".

Parengimai New Yorke

Gruodžio 31, antradienį — Naujų Metų sutikimas Saieva salėje, 260 Knickerbocker Ave., Ridgewood, N. Y. Rengia Laisvės Žiburio radijo klubas.

Sausio 5, sekmadienį — Lietuvos vyčių 41 kuopos 10 metų veiklos jubiliejinis minėjimas Maspetho lietuvių parapijos bažnyčioje ir salėje, 64-14 56th Road, Maspeth, N. Y.

Sausio 19, sekmadienį — Maironio mokyklos Kalėdų eglutė, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, N. Y. Rengia Maironio mokykla.

Vasario 8, šeštadienį — Užgavėnių vakaras. Rengia New Yorko ateitininkai Maspetho lietuvių parapijos salėje.

Vasario 9, sekmadienį — Užgavėnių balius Apreiškimo parapijos salėje. Rengia Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa.

Kovo 2, sekmadienis — Kaziuko mugė Maspetho lietuvių parapijos salėje. Rengia New Yorko skautai.

Balandžio 19, šeštadienį — Operetės choras rengia savo sukakties 50 metų jubiliejų St. Matthias salėje, 58-15 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y.

Gegužės 3, šeštadienį — Pavasario šokiai Maspetho piliečių klubo salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N. Y. Rengia Moterų Vienybė.

Akomponavo Aldona Kepalaitė.

Julija Čepulienė solo padainavo dvi dainas: St. Šimkaus — Kur bakūžė samanota, Taltal Kelpšos — Mano sieloj šiandien šventė. Akomponavo V. Kerbelis.

Moterų sektetas, vadovaujamas V. Kerbelio, padainavo: A. A. Kačanausko — Sesuo Vilija, B. Budriūno — Tėviškėlė.

Kas laimėjo paveikslus?

Loteriją irgi pravedė Henrikas Miklas. Ant stalo buvo padėti du sukami vieliniai cilindriukai. Viename buvo sudėta dailininkų paveikslų pavadinimai, o kitame — bilietai.

Vedėjas pirma pakviesdavo vaiką, kuris ištraukdavo dailininko paveikslą pavadinimą. Tada iš publikos pakviesdavo kitą žmogų, kuris ištraukdavo numerį.

Visa loterija buvo gerai suorganizuota ir praėjo tvarkingai. Paveikslai buvo ištraukti šia tvarka:

Dail. J. Paukštienės — Motina ir vaikas — paveikslą laimėjo Vanda Sutkuvienė iš Woodhaveno.

Dail. Vyt. Igno paveikslą (mišri technika) laimėjo Zenonas Jūrys iš Woodhaveno.

Pr. Baltuonio skulptūrą — Pingvinus — laimėjo Berta Stočkus iš Providence, R. I.

Dail. Vizgirdos — Zvejų prieplauką — paveikslą laimėjo Mrs. G. Banienė iš Brooklyn, N. Y.

Dail. Aneliūnaitės paveikslą — Griuvėsiai — laimėjo Martin Stravinski iš Baltimorės, Maryland.

Dail. R. Viesulo grafiką — Žemuogės — laimėjo Juozas Kalinauskas iš Cicero, Ill.

Dail. Elenos Urbaitytės paveikslą laimėjo LB Brighton parko apylinkė.

Dail. C. Janušo paveikslą — Jūra — laimėjo Rajeckas iš Woodhaveno (pavardė buvo sunkiai išskaitoma, gali būti ir klaida).

Dail. V. K. Jonyno paveikslą — Brighton Parko apylinkė.

Dail. J. Judžio paveikslą — Tėvynės sargyboje — laimėjo L. B. Brighton Parko apylinkė.

Dail. P. Brazausko paveikslą — Okupacija Lietuvoje — (pats didžiausias) laimėjo Bronius Markus, Melrose, Ill.

Dail. K. Žoromskio paveikslą laimėjo Grigaliūnas iš Chicagos, Ill.

Dail. Jono Subačiaus — Marija su kūdikiu — laimėjo numeris 280033 (ant bilieto šaknelės nebuvo pavardės).

Dail. R. Ingelevičienės paveikslą laimėjo V. Židžiūnas iš Worcester, Mass.

Dail. A. Galdiko paveikslą laimėjo J. Zemaitis iš Worcester, Mass.

Dail. N. Jasiukynaitės paveikslą laimėjo LB Brighton Parko apylinkė.

Dail. kun. P. Brazausko paveikslą — Jėzaus galva — laimėjo K. Butkus Woodhaven, N. Y.

Dail. J. Pautieniaus paveikslą laimėjo Vita iš Patersono, N. J. (pavardės nebuvo parašyta).

Dail. J. Paukštienės paveikslą — Gėlės — laimėjo Domas Jasaitis iš New Rochelle, N. Y.

Dail. V. Igno grafiką laimėjo žmogus iš Rockford, Ill. (pavardė neišskaitoma).

Dail. W. Witkaus paveikslą — Kaimo kelias — laimėjo Mrs. A. Tamošauskas iš Elmhurst, N.Y.

Dail. J. Rūtenio paveikslas atiteko J. Lubinskiui, Jr., iš Chicagos Ill.

Dail. J. Bagdono paveikslas atiteko Juozui Briedžiui iš Chicagos, Ill.

Dail. A. Elskaus paveikslą laimėjo B. Lanys iš Elizabetho, New Jersey.

Dail. M. Stankūnienės paveikslą — Stiklo mozaiką — laimėjo prel. K. Vasys iš Worcesterio.

Dail. W. Vitkaus paveikslą Tvenkinys — laimėjo Al. Koncė iš Woodhaveno.

V. Maželio spalvotą nuotrauką laimėjo LB Brighton parko apylinkė.

Dail. J. Paukštienės paveikslą — Knygų lentyną — laimėjo Vincas Kamaitis iš Milbury, Mass.

Dail. Aleliūnaitės paveikslą laimėjo A. Bružas iš New Yorko.

Balkuvienės skulptūrą laimėjo Anelė Belynienė iš Chicagos.

Po visų traukimų komitetas svečius pavaišino kava. Veikė ir bufetas. (p.j.)

NAUJAI IŠLEISTOS KNYGOS

Vergijos kryžkeliuose, S. Rūkienė, kaina 5 dol., kietais virš. 6 dol., Lietuvos literatūra svetur, redagavo K. Bradūnas, kietais viršeliais 10 dol., Ant. Vilnelės tilto, P. Jurkus, kaina 2.50 dol. Peilio ašmenimis, J. Jankus, premijuota, kaina 4 dol. Dangus debesyse, J. Švaistas, premijuota, kaina 2.50 dol.

Šios bei kitos knygos gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, New York 11221.

ED. PODOLAK and his MERRY MUSICIANS 7 asmenų orkestras

groja įvairius pramoginius šokius. Vadovas Vytautas Prapuolenis. Kreiptis: 46 Tatman St. Worcester, Mass. 01607 — Telef. 756-2213

Ateitininkų sendraugių susirinkimas kviečiamas sausio 5 d. 3 val. Kaladžių bute (663 East 7th Str. So. Boston). Paskaita skaito prel. V. Balčūnas aktualia tema "II Vatikano Susirinkimas ir mes". Po paskaitos eina mieji reikalai. Kviečiami visi nariai, ar asmeniškai bus pakviesti ar negaus pakvietimo, atsilankyti į susirinkimą.

So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugija gruodžio 15 rinko naują vadovybę. Iš 1,500 narių rinkimuose dalyvavo 359. Į prezidiumo kandidatus tebuvo po vieną kandidatą ir visi tas pareigas eina, tad jie ir perrinkti: pirm. Stanley Dervinskas, vicepirm. Longinas Švelnis, sekr. Antanas Matjoška, fin. sekr. Adomas Druzdis, išd. Edmundas Ketvirtis, marš. Juozas Markeionis. Į direktorius buvo 17 kandidatų, renkami 7. Išrinkti alfabeto tvarka: A. Andriulionis, adv. J. Grigalus (gavo daugiausiai balsų), O. Ivaškienė, G. Karosas, R. Leščinskas, J. Lubinas, J. Šilelis. Iš jų 4 senieji, 2 visai nauji, o O. Ivaškienė yra buvusi direktore 1962-65. Į kontrolės komisiją išrinkti: Pr. Mučinskas, H. Čepas, A. Keturakis.

Mišios už Lietuvą bus transliuojamos per spalvotos televizijos 7 ir 8 kanalų sausio 12, sekmadienį, 9:15 val. ryto iš Government Center koplyčios Bostone. Mišias, dalyvaujant Lietuvos vyčiam, aukos apskričio dvasios vadas kun. A. Janiūnas.

Bostone turime du labai veiklius muzikus: komp. Julij Gaidelį, kurs daug kuria: kelios kantatos, opera "Dana", kuri jau žengia į Chicagos lietuvių operos sceną, ir daugybę smulkesnių. Kitas yra smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, kuris nepavargdamas organizuoja lietuviškos muzikos koncertus ir dažniausia pats atlieka programą. Kartais jis pasitalkina ir amerikiečių muzikus. Gruodžio 15 Jordan Hall, Bostone, Izidorius Vasyliūnas — smuikas, Ruth Curwen — smuikas, Jean Comstock — altas ir Myron Schwaiger — violončelė atliko Juliaus Gaidelio keturis styginius kvartetus. Pirmasis Nr. 1. Allegro, Adagio ir Finale Allegro con fuoco, parašyta 1936 kovo mėn. Kaune. II-ras — Streichquartet Nr. 2. Allegro moderato. Andante moderato ir Finale. Vivace Scherzando. Lento assai. Tempo 1 parašytas 1946 birželio mėn. Traunstein, Vokietijoje. 3-čias įgytą parašytas Traunstein 1949. Allegro moderato. Adagio malto e sostenuto ir Finale. Lento assai. Allegro grazioso. Ketvirtas — String quartet Nr. 4, datuotas 1954 vasario-kovo mėn. Bostone, Mass. Introduction. Lento sostenuto. Allegro, Adagio, Allegro. Pirmas Gaidelio kvartetą yra jauno ir laisvo muziko kūriny, kuriame jis su pavasario džiazsmu paukščio sparnais kyla į aukštumas. Antras ir trečias rašytas tremty Vokietijoje yra labai lyriškas, kuriame girdi ir ilgesį. Ketvirtas jau gyvenant Bostone. Šis dar daugiau pasinėšęs į modernizmą, bet ne į kraštutinį. Tikrumoje ir jame girdi tą patį lyriką muziką Gaidelį. Šis buvo penktas Vasyliūno lietuviškos muzikos rečitalis. 1967 lapkričio mėn. Vasyliūnas pristatė šiuos lietuvių kompozitorius: A. Račiūną, K. V. Banaitį, J. Gruodį, J. Gaidelį, V. Jakubėną, M. K. Čiurlionį ir B. Budriūną. 1968 sausio mėn. buvo skirtas V. K. Banaičiui. Tų pačių metų kovo mėn. girėjomė Gražina Bacevičiūtė, Antaną Račiūną ir Juozą Gruodį. Gi gegužės ir gruodžio mėn. buvo Juliaus Gaidelio kūryba.